

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı
29 Ocak 2020 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555)

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

29 Ocak 2020 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM İçişleri Komisyonu saat 14.38'de açıldı.

Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 17.31'de toplantıya son verildi.

29 Ocak 2020 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.38

BAŞKAN: Celalettin GÜVENÇ (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEKİLİ: Sermet ATAY (Gaziantep)

SÖZCÜ: Alev DEDEGİL (İstanbul)

KÂTİP: Müslüm YÜKSEL (Gaziantep)

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Değerli arkadaşlarım, Komisyonumuzun 27’nci Dönem 5’inci Birleşimini açıyorum.

Hayırlı bir çalışma günü diliyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden başlıyoruz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ()*

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Malumları üzerine, gündemimizde Meclis Başkanlığınca 22/01/2020 gün, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi yer almaktadır.

Dün yaptığımız görüşmelerde 9’uncu maddeyi görüşmüş ve Komisyonumuz kabul etmişti.

10’uncu maddeden görüşmeleri başlatıyorum ve 10’uncu maddeyi okutuyorum:

Genel kolluk kuvvetlerine yardım görevi

MADDE 10- (1) Çarşı ve mahalle bekçileri mevzuatla genel kolluk kuvvetlerine tevdi edilen görevlerde genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olurlar.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Maddeyle ilgili söz isteyenler var.

Erkan Bey, buyurun.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

Dün yaklaşık bir dokuz on saatlik görüşmeden sonra 10’uncu maddeye kadar geldik, umarım bugün de sağlıklı görüşmelerle devam ederiz.

10’uncu madde, bu çarşı ve mahalle bekçilerinin hiyerarşik açıdan genel kolluk kuvvetlerine bağlanmasıyla ilgili; mahalle olan yerlerde Emniyet teşkilatına, taşralarda da Jandarmaya. Şimdi, Jandarma teşkilat yapısı her ne kadar İçişleri Bakanlığına bağlandıysa da idari yapısında subay, astsubay, uzman çavuş, erbaş gibi birçok birimin olduğu kadroları var. Jandarmaya bağlı, Jandarma teşkilatı içerisinde bekçileri istihdam etmenin özellikle kırsalda orta ve uzun vadede birtakım sorunlara yol açabileceği kanaatindeyiz çünkü buralar Emniyet teşkilatına göre daha katı hiyerarşinin olduğu, kendi yapısı gereği, kadrolaşması gereği ast-üst ilişkilerinin çok sağlam olduğu ve hiyerarşik düzenin olması gereken yerler. Kırsalda bekçilik kadrolarının buradaki hiyerarşiyi bozabilme, uzun vadede de görev çatışması, kadroların birbiriyle yetki çatışması yaratabileceği endişesini taşıyoruz. Farklı bir kadro tahsis edildiği zaman astın, bekçinin hangisine bağlı olup olmayacağı, her ne kadar “Jandarmaya bağlı.” dense de kısa vadede, uzun vadede sorunlar olabilir. Özellikle askerî disiplin alan Emniyet

*

(2/2555) esas numaralı Kanun Teklifi Komisyonun 28/01/2020 tarihli 2’nci Toplantı tutanağına eklidir.

ile gene Jandarma, iki kadro yan yana getirildiğinde bu işin ne kadar doğru olabileceği de aslında tartışmaya açık. Çünkü her iki disiplin de birbirine yakınlık gösterse de aslında iki farklı disiplin. Bu farklı disiplinler de pratikte, uygulamada birtakım sakıncalar doğurabilir. En basitinden, bir maaş farklılığı bile kendi içerisinde bir sorun olarak önümüze çıkabilir. Bunları biz şimdiden uyarmakla mükellefiz. Örneğin, bir köye bekçi yolladınız, eğer o köyden değilse bu bekçinin nerede ikamet edeceği bir sorun. İmamların imamevleri var, eskiden -şu anda yok ama- öğretmenlerin lojmanları vardı ama şimdi bekçi yolladınız, bekçinin ikameti dahi bir sorun olarak önümüze gelecek. Eskiden, taşımali sistem olmadan önce, malumunuz, öğretmenlerin de...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Mahalleden olacak ama.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Mahalleden olacak ama bazıları, büyükşehir olmayan yerlerde...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Mahalleden olacak ama bekçi, mahallenin çocuğu olacak.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – İlde ikamet şartı var.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ha, ilde mi?

ERKAN AYDIN (Bursa) – İlde, ilde ikamet. Dışarıdan geldiğinde bunun bir ikamet sorunu oluşabilecek. Dolayısıyla -hadi büyükşehirler için demeyeyim ama- köyler ile ilin arasında bir buçuk iki saat olan Anadolu'da köyler var. Bunun her gün gece kalıp, sabaha karşı çıkıp, tekrar akşam aynı köye gidip gelmesi aslında pratikte pek de mümkün görünmüyor. Tabii, bunları dikkate almak gerekir çünkü belli bir süre sonra hem oradaki bekçi açısından hem köy açısından, ikamet edenler açısından sorun oluşabilir. Biraz önce de söylediğim gibi, hiyerarşik anlamda da bekçilerin hem Emniyet teşkilatında hem de Jandarmada birbirleriyle olan bağlamında sıkıntılar olabilir. Bu uyarıları yapmak da bizim görevimiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Aydın'ın, Erkan Bey'in dediği gibi dün uzun süren bir çalışma gerçekleştirdik. Zaman zaman gerginlik yaşadığımız oldu, sınırlendığımız oldu, yorulduğumuzdan kaynaklıdır, ona vermek gerekiyor. Siz uzatmak istediniz toplantıyı, biz “Yeter!” dedik, siz “Hayır, devam!” dediniz. Her zaman başkanlar suçludur, burada da suç sizde o zaman.

Şimdi, efendim, dün bahsedildi, Osmanlı'dan beri uygulanan bir bekçilik müessesesi var. Evet, doğru, ben de bekçiliğe karşı değilim, partimiz de karşı değil ama bu getirilen teklifle sanki böyle bildiğimiz klasik o bekçi amca, bekçi baba mantığı dışında bir sistem geliştiriliyor, başka bir sistem kuruluyor. Yani, bildiğimiz, mahallede bekçilik görevi yapan, vatandaşa göz kulak olan, mahalleye başkası geldiği zaman, tanınmadık biri geldiği zaman onu gözlemleyen bekçilik dışında bir nevi polis teşkilatı kuruluyor sanki, yeni bir polis örgütü kuruluyor gibi geliyor. Bunu yaparken de daha dikkatli olmak gerekir diye düşünüyorum. Dün üstüne basa basa söylediğimiz maddelerden birisiydi eğitim meselesi. Yani, bu ortaokul meselesini, lütfen, teklifi getiren Sayın Vekilimizin ve Sayın Bakanımızın bir kez daha irdelemelerini rica ediyorum, her ne kadar Sayın Vekilimiz şu anda bu konuları duymasa da, gördüğünüz gibi, ben kendisine laf atıyorum, ona rağmen hâlâ duymuyor çünkü Komisyonunda...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hilmi Bey, Ali Bey size sataşmakla meşgul şu anda.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Laf atıyorum, sataşıyorum, duymadınız ama.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Çok nazik bir şekilde sataşılıyor.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Ben bir kulağımla Ali Bey’i dinliyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Öyle mi?

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Devam edin siz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Peki.

Ben bir kez daha tekrarlayayım ama, şöyle: Bu eğitim meselesini lütfen bir kez daha değerlendirin. Ortaokul mezunu işi, bence bir kez daha irdelenmesi gereken bir konu. Bakın, bu Hükûmet değil midir zorunlu eğitimi on bir yıla çıkartan? Öyle değil mi? Zorunlu eğitimi on bir yıla çıkartan bir Hükûmetimiz var, Hükûmet on bir yıl zorunlu eğitim olacak diyor ama...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – On iki yıl.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – On iki yıl mı?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – 4+4+4.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 12, doğru. Ama bekçilikte ortaokul mezunu yeterlidir diye bakıyor. Ben bunun yanlış olacağını... Bugün galiba Sayın Genel Müdür Yardımcımız burada. Bir bekçimiz birini öldürmüş galiba, çekmiş silahı vurmuş bir genci. Tabii, A Haberde gördüm. Gerçi A Habere çok güven olmaz ama yine de A Haberde az önce izledim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Burada olmayanlara sataşma bari.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sataşmadım ya.

Neticede bir kez daha bu eğitim meselesine dikkat etmek gerekiyor.

Sayın Başkan, yine...

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Ben dinliyorum, ona baktırıyorum arkadaşlara.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Peki.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Burada bir soru sorabilir miyiz? Muhterem Bey burada. Hilmi Bey, istişare ettiniz mi? Yönetmelikte o tahsis şartıyla ilgili, mesela, bize bir şey söyleyebilir misiniz? Bir değerlendirme var mı? Yönetmelikte bunun lise...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Zaten 657’den gelen bir bağlantıdır o. Zaten 657’ye tabi olduğu için, devlet memuru olduğu için bunlar 657’deki hükümlere bağlı olarak çıkan bir hüküm o. Ama 657’ye tabi olduğu için bekçiler de dolayısıyla 657’den gelen bir hükümden dolayı böyle bir düzenleme var ama uygulamada -daha dün de bahsetmiştik- hiçbir yeni alımlarda olmadı. Usul ve esasları belirlerken burada biz eğitim şartını belirtiyoruz. “En az lise mezunu” dedik mesela son alımlarda, dolayısıyla bu anlamda usul ve esaslarda bunu düzenleme imkânı her zaman olabilir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Oradaki kararı Komisyona, Ali Bey’e diyebilir miyiz “Yönetmelikle bu lise şartı getirilecektir.” diyebilir miyiz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Düzenlenebilir, her zaman düzenlenebilir tabii ki.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yasayla olmuyor galiba bu 657’den dolayı diyorsunuz ama biz bunu yönetmelikte bu şekilde yaparız diye bir söz verebiliyorsunuz değil mi?

ERKAN AYDIN (Bursa) – Zaten hiç almamışsınız, ortaokul mezunu zaten almamışsınız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yok, var ortaokul mezunu; olur mu?

ERKAN AYDIN (Bursa) – Eskiden kalma.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 1.119’un 1.119’u da eski mi?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – 1.119’u eskiden kalma.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Hepsi değil mi?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hepsi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yani, yönetmelikte en az lise mezunu şartı...

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Aliciğim, yönetmelikle kanuna aykırı bir madde getiremezsin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Evet, tabii, o tarafı da var işin. O zaman bu olmaz yani.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Olur, olur.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bu gerçekten önemli bir konu arkadaşlar.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Ali Bey’in dedikleri doğru ancak burada şunu sormak lazım; arkadaşlarımıza, bürokrat arkadaşlarımıza soralım: 1995’ten önce alınanlar değil, son alınanlar içerisinde kaç tane ortaokul mezunu var arkadaşlar? Bu sayıyı söyler misiniz? Bu, bir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yani, tamam da...

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Şimdi, hukukun temel kavramlarında -yine hukukçu arkadaşlarımız bilirler- özel kanun, genel kanun meselesine bakıldığında orada bir genel kanun var, 657’de amir bir hüküm var. Dolayısıyla arada bir kopukluk olmasın diye bu kanun hazırlanırken bu şekilde o kanuna bağlı kalındığı için burada bunu zikretmek zorundasınız. Ama yönetmelikte ayrıca, bakın, kaymakam olabilmek için 657’nin devlet memuru olabilmek şartlarının dışında kurumun getireceği ek eğitim şartı aranabilir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Faruk Bey, gerek şart ile yeterli şart ayrı.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Dolayısıyla burada buna takılmamak lazım. Eskiden kalan 1.100 küsur tane 95’ten öncekilerin içerisinde vardır ama son alınanlar içerisinde, arkadaşlarımızın da söylediği gibi, 1 tane yoktur.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Şunu da söyleyelim, arkadaşlarımız bilirler, Behiç Ağabey bilir, bu mesleği yapanlar bilir: Biz ortaokul mezunu başkomiserler, emniyet amirleriyle çalıştık. Ama ne oldu? Zaman içerisinde bunların hepsi elimine edildi, emekli oldu, bitti.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yani o zamanki şartlar onu gerektiriyordu.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Mühim olan, yeniden alım var mı, ona bakalım.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Evet, sizin kaymakamlık döneminizde -geçmişte başladığınız dönemlerde diyeyim- ortaokul mezunu komiser, başkomiser olmuş olabilir ama işte zamanla o iş geçti, artık biliyorsunuz, lisans mezunları ve lisansüstü mezunları bile işsiz geziyor ki sizin verdiğiniz rakamlarda 33 tane lisansüstü, 7.254 de lisans mezunu bekçilik yapıyor şu anda. Bu zaten başka bir mesele aslında ama yine de biz bu konudaki hassasiyetimizi dile getirelim.

Ayrıca, dün burada tartışılan en önemli meselelerden birisiydi bu sıvazlama meselesi. Yani orada elle arama işi de bir sıkıntı. Gelin, bu işten vazgeçin yani sıvazlama gitti, elleme geldi, olmaz.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Ayakla yapamazsın.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ayakla yapın demiyoruz size Sayın Vekilim yani işin mavrasında değiliz, size bir öneride bulunuyoruz. Polis arayabilir ama bekçi zor, yapmasın bu işi; bekçinin o bildiğimiz imajı, bekçilik müessesesi bu değildir. Başka bir amaç varsa bilemem, onu söyleyebilirsiniz ya da beynin arkasında başka bir niyet varsa onu bilemem ama elle arama işi yanlış bir iştir. Bekçinin birini makul şüpheli olarak görüp aramaya girmesi bize göre yanlıştır. Bu çok su kaldırır

bilginiz olsun, hatta şunu da söyleyeyim: Sıvazlamadan kurtulduk, bekçiye sıvazlamak yasak -ki elini kaldırmadan sıvazlamak, nasıl yazmışlarsa onu da- ama ellemek serbest oluyor. Gerçekten yanlış bir uygulama bu. Bu toplum muhafazakâr bir toplumdur. Evet, bir kadını bir erkek arayamaz, doğru, denk gelmez ama belli mi olur, insanoğlu; çıkar, birisi de bir densizlik yapar mı? Yapabilir.

Teşekkür ederim.

Sağ olun.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Az önce bir bekçinin silahla birini vurmasıyla ilgili bir konu konuşuldu, ben arşivlerin güncellenmesi gerektiğini belirtmek istiyorum. En son 28/12/2019 tarihinde bir bekçi kendi arkadaşını, sonra da kendisini... Açıklayken, görev başında değil. Yani en son 28/12/20019 tarihinde. Yeni bir vaka yok ve görevle ilgili değil, görev dışında, görevle bağlantısı yok ve kendisi de açıktayken.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Efendim, teşekkür ediyorum.

Buyurun efendim.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları; bende hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Güne ve bugünkü görüşmelere başlarken görüşmelerin başarıyla gerçekleşmesini diliyorum.

Madde 10'dayız. 10'uncu madde "...genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olurlar." ibaresiyle bitiyor. Burada aslında "Genel kolluk kuvvetlerinin vereceği görevlerde yardımcı olurlar." ibaresi eklenmelidir. Dolayısıyla madde "Çarşı ve mahalle bekçileri mevzuatla genel kolluk kuvvetlerine tevdi edilen görevlerde genel kolluk kuvvetlerince verilen görevlerle sınırlı kalmak kaydıyla genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olurlar." şeklinde düzeltilmelidir. Bu sayede idarenin keyfiliği ve kanunsuz emir ve uygulamalarında önü kesilmiş olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyoruz.

Komisyon üyelerinden söz almak isteyen yok zannediyorum.

Buyurun Sayın Turan.

Kendinizi tanıtırmanız bu arada iyi olur.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Tabii, Turan Aydoğan, ben Adalet Komisyonu üyesiyim, İstanbul Milletvekiliyim. Zaten ilk eleştiriye de bu noktadan başlayacağım Adalet Komisyonu üyesi olarak. İç Tüzük'ün 23'üncü maddesini yok sayarak bu kanun tekliflerinin burada görüşülmesini eleştiriyorum, net eleştiriyorum. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın bir eklentisi şeklinde TBMM İçtüzüğü mevcuttur. TBMM İçtüzüğü'nü maalesef ve maalesef ki on yedi yıllık iktidarı döneminde Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı neredeyse rafa kaldırmış durumdadır. Neden bu Mecliste tali komisyonlar kurulmuyor Sayın Komisyon Başkanım. İç Tüzük'ün 23'üncü maddesinde diyor ki: "Diğer komisyonları ilgilendiren konularda komisyonlardan görüş alınır. Tali komisyonlar kurulur, bu iş buna göre götürülür.

Şimdi, burada görüştüğünüz kanun sadece İçişleri Bakanlığına idari anlamda bağlı olacak bir bekçilik kurumuyla alakalı; onun ötesinde görüşmüş olduğunuz tüm konular, ana mevzuat dâhil, çeşitli ceza yargılamasıyla ilgili mevzuatı ilgilendiriyor. Ceza Muhakemeleri Kanunu'nu doğrudan ilgilendiren bir mevzuat değişikliğini görüşüyorsunuz, ceza güvenlik tedbirleriyle ilgili mevzuatı doğrudan ilgilendiren bir değişiklik görüşüyorsunuz, polis yetki yasasıyla alakalı mevzuatı doğrudan ilgilendiren bir konuyu görüşüyorsunuz ve Anayasa'nın birçok hükmüne halel getirebilecek, tarafı olduğumuz uluslararası anlaşmaları da ilgilendiren bir konuyu görüşüyorsunuz; nedense Meclis Başkanımız Adalet

Komisyonu ve ilgili komisyonlarla ilgili görüş alma yoluna geçmiyor, tali komisyon kurulması söz konusu olmuyor. Bu komisyonlar da -tabiri caizse- konuyu suyun üstünde yüzdürerek şekli anlamda usulü tamamlayıp sonra kanun yapıyorsunuz. Bunu ağır eleştiriyorum, net eleştiriyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında İç Tüzük'ün bu şekilde işlevsiz hâle getirilmesini bir parlamenter olarak da kabullenemediğimin kayıtlara geçirilmesini arzu ediyorum.

Şimdi, gelelim efendim görüşmekte olduğumuz kanuna. Bekçi alacaksınız, bekçiyi nasıl alacağınız bir defa baştan sıkıntılı. Alınırken objektif kuralların uygulanacağı konusu yani bir memurun, bir kamu görevlisinin alınmasıyla ilgili objektif kuralların uygulanacağı konusu tartışmalı; değişik zamanlarda değişik yerlerde gündeme getirdik, Sayın Kaboğlu Hocamın da bir tez gibi işlediği konudur. Kamu görevlileri artık alınırken tartışmaya mahal verilmemesi için özellikle mülakatlarının sesli ve görüntülü kayıt altında alınması gerektiği konusunu... Siz bu bekçileri neye göre alacaksınız? Mesela, bunları mülakata aldığınızda ne soracaksınız onlara? Bugüne kadar kamuoyuna yansımış saçma sapan soruların bir kısmı mı sorulacak bunlara? Yoksa bu arkadaşlarımız gerçekten yeteneklerine göre mi bekçi olacaklar? Burada ortaokul mezunu tanımı yapıyorsunuz ama biz biliyoruz ki yüksek lisans yapmış insanlar bile bekçilik için başvurmuşlar. Siz ortaokul mezunu ve yüksek lisans yapmış insanı mülakatta birbirine karşı elerken hangi özellikleri esas alacaksınız ve hangi soruları soracaksınız? O zaman bu objektifliğin bir şekilde liyakatin tescil edilebilmesi için bu kanunda da bu sınavların sesli kayıt sistemiyle alakalı, görüntülü kayıt sistemiyle alakalı, gerekirse bir şekilde diğer kanunlarda da değişiklik yaparak herkesi tatmin edecek şekilde yapılması gerekmez mi? Yapmazsanız ne olur? Benim kişisel fikrim değil ama kamuoyu sizi şöyle eleştirir: “Yandaşlarınızı alıyorsunuz. Alternatif bir güvenlik ya da alternatif bir tedbir kurulu oluşturuyorsunuz.” Bunun cevabını veremezsiniz, o yüzden o kısmı bir defa net olarak ortaya koymak gerekiyor.

Şimdi, meslek hiyerarşisiyle ilgili çok ilginç bir durum var burada; bekçiyi alıyorsunuz, meslek hiyerarşi amirinin kim olacağının daha sonra belirleneceğini söylüyorsunuz. Böyle bir şey olur mu? Kamu görevlilerinin kime karşı sorumluluk taşıdıkları kanunla açıkça belirtilmesi gerekmez mi? Anayasa'nın 137'nci maddesi suç teşkil eden fiillerden kaynaklı kamu görevlisinin kurtuluş beyyinesini düzenler. Kendisine yazılı emirin verilip verilmemesi, verilen emre uyup uymaması... Amirinin kim olduğunu bilmeyen, amirinin kim olduğu yarın öbür gün idarenin sıradan bu mevzuata ek düzenlemeleriyle değişecek olan bir kurumu, yarın yaptığı işin suç teşkil edip etmediği, kimin emrini dinleyip kimi dinlemediği ya da normal bir emir verildiğinde emre itaat edip etmediği konusunda nasıl yargılayacaksınız? Bunları bir gözden geçirmek gerekmiyor mu?

Yine, Anayasa'nın 127'inci maddesine aykırı bir düzenleme yapıyorsunuz. Burada “çarşı ve mahalle bekçileri” diyorsunuz. Bizim Anayasa'mızda mahallî idareler 127'inci maddede düzenlenirken “çarşı” diye bir kavram mı var da bunu buraya ekliyorsunuz? Mahallî idareler burada, 127'inci maddede gayet net belirtilmiş, diyor ki: “...il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen...” diye saymış. “Çarşı” diye bir kavram mı var mahallî idarelerin içerisinde? Kanunda “çarşı” diye bir tanım mı yapılmış? Çarşı neresidir? Çarşı bildiğimiz AVM'ler midir? Daha önce bizim bu bekçi babaların olduğu dönemde kentin merkezindeki yerler midir? Her mahallenin varoşunun arka kısmındaki 3 tane bakkalın olduğu yer midir? Böyle bir kavramı kanuna koyarken niye böyle bir tartıp, bakıp “Bu doğru mudur, değil midir? Yerinde midir? Böyle bir kavramla kanun yapılabilir mi?” diye bakmıyorsunuz? Bakmıyorsunuz anladık, kurun bu tali komisyonları. Bizim gibi insanlardan da yararlanın. Doğru kavramlar üzerinden kanun yapalım, kanunlar doğru kavramlar üzerinden yapılır. Yarın “çarşı” tarifini tartıştığı zaman herhangi bir mahkeme ya da yargı kurumu, bunun tarifini ne diye koyacaksınız? Ne diyeceksiniz? Üç dükkânın bir arada olduğu mu? Yüz dükkân mı? Dükkân olmayan, çardak altında toplanılan yer mi? Bu kavramın

bir defa bu kanundan çıkması gerekiyor. Anayasa’yla teminat altına alınmış mahallî ve merkezî idare kavramlarına alternatif kavramlar üretiyorsunuz, Anayasa’ya aykırı bir iş yapıyorsunuz. Ben bu uyarıyı yapayım, değiştirirsiniz, değiştirmezsiniz, onunla ilgili bir şey söylemeyeceğim şu anda.

Şimdi, yine, şiddetle ilgili, çocukla ilgili düzenlemeler yapıyorsunuz. Bekçi şiddete uğramışları koruyacak, çocukla ilgili önlemler alacak. Ya, polis yetki yasası bile farklı düzenlemeler yapmış, çocukla ilgili çocuk kolluğu oluşturmuş. Çocuğun başına herhangi bir iş geldiği andan itibaren psikolojisi değişik bir bileşendir, kadının başına herhangi bir şey geldiği andan itibaren psikolojisi değişik bir bileşendir. Altına imza attığımız uluslararası sözleşmeler var, İstanbul Sözleşmesi dâhil olmak üzere; devletin bu konuları nasıl takip edeceğini yazıyor. Siz oradaki yetkinin bir miktarını alıyorsunuz, tarifi tartışmalı mahalle bekçisine veriyorsunuz. Bu hem taraf olduğumuz anlaşmalara hem Anayasa’ya aykırı bir şeydir. Direktmeyin, yanlış iş yapıyorsunuz. Alelacele, daha önce yönetmelikle görevini yapan bekçileri “Kanuna bağlayalım, daha zor olsun bu işle uğraşmak.” diye düşünmeyin çünkü bunlar zaten uluslararası anlaşmalara aykırı. Türkiye Cumhuriyeti’nin sizin Hükûmetiniz döneminde de gerçekten yol almış olduğu Avrupa Birliği “background”una yönelik olarak hükümlere de aykırı. Böyle bir şey olur mu? Şiddete uğramış kadını bekçi kanalıyla korumaya alıyorsunuz. Özel tarifi var bunun, çocuğun özel tarifi var; polis yetki yasası bile ayrı düzenlemiş. Şimdi özel kanun, genel kanun diye mi bakacağız biz bunlara uygulaması itibarıyla? Bir yerde bir şekilde polisin çocuk kolluğu varken oradaki bekçi “Bu iş benim de işim.” derse ne yapacaksınız? Böyle bir yetki karmaşası olur mu? Kamu görevlilerinin birisinin yetkisi kanunla bir başkasına da tahsis edilir mi? Yarın öbür gün görev ihmal diye bir tarif yapıldığında bu kimin görevidir ve ihmalidir? Buna ne diyeceğiz biz? Hem bekçiye hem polise siz görevinizi ihmal ettiniz mi diyeceksiniz? Görevse görevdir, kanunda bir de görev ihmal tanımı var. O yüzden bunlar çok sıkıntılı maddeler.

Yine, bekçiye Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’ndan kaynaklı ve Anayasa’da, Anayasa’nın 34’üncü maddesinde açıkça teminat altına alınmış toplantı ve gösteri yürüyüşlerine müdahale hakkı tanıyor. Kamu düzeni, şu, bu falan filan... Benim bile -otuz küsur yıllık hukukçuyum- tarifte zorluk çektiğim genel kavramlarla mahalle bekçisine Anayasa’yla teminat altına alınmış olan toplantı ve gösteri yürüyüşlerine, orada müdahale etme hakkı veriyorsunuz. Yani Galatasaray Meydanı’nda İstanbul’un nezih insanları diyelim -siz belki bir yanıyla baktığınızda bu toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin tamamını terör diye görüyor olabilirsiniz, oradan da çıktım- çok mutena semtinden gelen insanlar, hayvan haklarıyla ilgili Galatasaray’da diyelim bir gösteri yapıyorlar. Sizin bekçiniz gelecek, diyecek ki: “Galatasaray Meydanı’nda siz kamu düzenini bir şekilde iğfal ediyorsunuz, ihlal ediyorsunuz, yapamazsınız.” Bunu mu yapacaksınız? Böyle bir kanun maddesi olur mu? Türkiye’nin hassasiyetle üzerinde durduğu, Venedik Komisyonundan uyarılar aldığı, çok çeşitli yerlerde, AİHM’de yargı kararlarıyla mahkûm olduğu, elinizdeki profesyonel güvenlik kuvvetleriyle bile doğru düzgün yapamadığınız, Türkiye’de teminat altına alınmış olan bir anayasal hakkı alıp alıp bekçiye teslim ediyorsunuz. Yanlış anlaşılmasın, ben mahalle bekçileri falan filan karşıtı da değilim ama insanlara yapacakları görevleri tevdi etmek lazım. Başkalarının görevlerini alıp da bu kurumları da bir şekilde kör, sağır, tartışılır hâle getirmemek lazım. Mahalle bekçisi munis, şefkatli, mahalle ile kamu arasındaki teması kurduracak olan müşfik insan tiplemesidir. Böyle bir şey olabilir mi? Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin ortasına gelecek İstanbul’da, Galatasaray’da, diyecek ki: “Yapamazsınız bunu.” Bu kanun maddesi bunu getiriyor. Bunları gözden geçirmeniz gerekiyor, doğru yolda değil bu Komisyondaki çalışma.

Şimdi, yine kanunun değişik yerlerinde bekçiye vermiş olduğunuz görevler özel hayatın gizliliğini ihlal ediyor. Binanın içine girme yetkisi veriyorsunuz sükûnu bozan eylem varsa. Suç tabiri olabilecek ifadeleri, tartışmasının çoğu zaman yargı kararıyla zor tespit edilebilecek olduğu “fuhuş yaptırmak” “kumar oynatmak” vesaire gibi ibareler üzerinden özel mekânlara giriş hakkı tanıyorsunuz. Tamı tamına Anayasa’daki özel hayata ve konut dokunulmazlığına aykırı bir kanun hayata geçiriyorsunuz.

Şimdi, bu kanun bütün bunlara aykırıyken de “Biz burada doğru kanun yaptık.” deme hakkını nasıl kendinizde göreceksiniz bilemiyorum. Genel anlamıyla bakıldığı zaman da yapmış olduğunuz kanun Anayasa’nın 2’nci maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırılık taşıyor. Anayasa’nın 12’nci ve 13’üncü maddelerinde düzenlenmiş olan temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması ilkesine aykırılık taşıyor. Bunun gibi onlarca burada Anayasa’ya aykırılığı bir oturuşta sayabilir hâldeyim ama yapmanız gereken şudur: Bu kanunu behemehâl burada görüşmek yerine bir tali komisyon kurarak oraya göndermek, orada bu tartışmaları tamamlamak “Ben yaptım, oldu.” fikrinden vazgeçmek, ona göre Türk toplumunun önüne bir kanunu koymaktır. Yoksa “Biz yapalım, iki üç yıl bunu kullanalım...” Zaten kişi hak ve özgürlükleri anlamında sabıkalı ve tartışılır olan bir iktidarınız varken bir de bunun kanalıyla bu sabıkayı devam ettirelim diyorsanız bu doğru bir yol değildir, bu yoldan bir an önce vazgeçmek gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Yeni gelen arkadaşlarımızın dikkatine bir husus sunmak istiyorum. Bu tür kanunun geneliyle ilgili ve dün gece on ikiye kadar çalıştığımız ilk 9 maddesiyle...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Eksik tartışılmış Sayın Başkan, onun için söyledim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – ...ilgili gerçekten Komisyon üyelerimizden çok özlü ifadeler, eleştiriler, katkılar oldu; onu bir kere ifade etmek istiyorum. Sadece geneli üzerine Kaboğlu Hoca kırk beş dakika konuştu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Keşke Hocama itibar etseniz, keşke itibar etsek.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Bunu bilgilerinize sunarak, önümüzde daha 9 maddenin de bulunduğunu takdirlerinize sunarak söz isteyen, yeni gelen arkadaşımıza, size sunuyorum. Siz de yirmi dakika gibi bir süreyi kullandınız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Çok özür dilerim, çok kullanmışım, haklısınız. Komisyon üyeleri bile bu kadar kullanmıyor.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Rica ediyorum. Estağfurullah, sadece bilgi verdim.

Buyurun.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, sayın bürokratlarımız; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Alpay Antmen, Mersin Milletvekili, Adalet Komisyonu üyesiyim.

Sayın Başkanın da belirttiği gibi ilk 9 madde geçti, Sayın Milletvekilimiz Turan Aydoğan kanunun geneli ve ilk 9 maddeyle ilgili eleştirilerini de sundu ama ben bir hukukçu olarak özellikle 10’uncu maddeyle ilgili de konuşmak istiyorum. Fakat ilk 9 madde geçirirken işte “silahlı kolluk kurulması” gibi, bunun dışında özellikle 6’ncı, 7’inci, 8’inci ve 9’uncu maddenin aslında Adalet ve Anayasa Komisyonlarında görüşülmesi gerektiğini tutanağa geçirmek istiyorum.

Teknik anlamda olacak konuşmam, madde 3 geçti ama belki biz bekçileri de KPSS'ye koyarak müracaat etmek isteyen, bekçi olmak isteyen arkadaşlarımız arasında da bir objektiflik sağlayabiliriz diye düşünüyorum.

Dediğim gibi, 6'nın, 7'nin, 8'in ve 9'un Anayasa'ya aykırılıkları var, Adalet Komisyonunda görüşülmesi gerekiyor ama tabii, bunlar Genel Kurulda artık tartışılacak.

Şunu söylemek istiyorum özellikle: Bu kanun, aslında görev yapan bekçilerimizin münhasır bir kanunu olması anlamında güzel fakat Anayasa'ya ciddi aykırılıkları var, bunun yanında ciddi eksiklikleri var. Mesela, biz burada bekçilerimizin özlük haklarını niye düzenlemedik veya daha başka bir şey söyleyeceğim; şimdi, özellikle 10'uncu maddeye bakalım, diyor ki: “Çarşı ve mahalle bekçilerinin mevzuatla genel kolluk kuvvetlerine tevdi edilen görevlerde genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olurlar.” Bunlara görevi kim verecek? Ben şöyle müşahhas bir örnek vermek istiyorum. Şu an bu kanun olmadan önce de bekçilerimiz görev yapıyor ve inanın bekçi arkadaşlarımız bazı karakollarda -Emniyet güçlerimizi tenzih ederek söylüyorum- polis arkadaşlarımızın, ekiplerin şoförlüğünü yapıyor, başka yardımcı işlerde kullanılıyor ve bu 10'ncu madde tamamen bekçilerimizi emniyetin -deyim yerindeyse- çırağı gibi her işe koşturulan yardımcı elemanı hâline getirilecek. Bu da onların çalışma koşulları, çalışma şartlarında ciddi sıkıntılar yaratabilir. Özellikle 10'ncu maddenin daha çok açılması ve açıklanması gerektiği kanaatindeyim.

Son olarak da bekçi arkadaşlarımız üniversite mezunu olabilir, yüksek lisans mezunu olabilir, çok başarılı bekçilik yapabilir, belki de hayalleri polisliğe geçmek olacak. Bununla ilgili düzenleme ben göremedim. Bekçilikten polisliğe geçmek isteyenlerin de belki böyle değerlendirilmesinde, hükme bağlanmasında yarar var diye düşünüyorum.

Tabii, Genel Kurula geldiğinde ilk 9 maddeyi de görüşeceğiz ama eğer imkân varsa bu aşamada da Adalet ve Anayasa Komisyonlarından destek alınmasının iyi olacağını ekleyerek saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu, buyurun efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bütün heyeti selamlıyorum.

Dün gece on ikiyi hayli geçmiştik, bire hemen hemen sarkmıştı. Nitelikli yasa bakımından bu tür saatler çok daha elverişli. Dileriz bundan böyle gündüz vakti yasa yapılır. Gece uygulanacak olan bir kanun üzerine gündüz düşünülürse daha sağlıklı fikir üretilir diye düşünüyorum.

Tabii, dün birçok şeyi söyledik; aykırılıkları, yerinde olan olmayanları, elverişli olanları. Bu bakımdan madde 10'la yetineceğim. Sayın vekillerin deindiği, bizim de grubumuzun verdiği önergede belirtildiği üzere, esasen madde 10, madde 2'de öngörülen bekçilerle ilgili statüyle bağdaşmıyor çünkü bekçileri dün gece konuştuğumuz, tartıştığımız gibi madde 2'yle belirgin bir biçimde bir kolluk yapısı olarak tasarlanmış bulunuyor bu yasa önerisini yazanlar. Sonraki maddelerde ise -tabii ki o tartışmalara girmeden- bekçilere statüleriyle mütenasip olmayan görev ve yetkiler veriliyor, aşırı görev ve yetkiler veriliyor, bunları konuştuk. Şimdi, bütün bunlar varken, madde 2'yle onlara bir statü tayin edilmişken 10'ncu maddeyle ayrıca -deyimimi hoş görsünler Jandarma ve Emniyet teşkilatı yöneticileri- biraz da paryası durumuna getirecek bir şekilde kamu hukukunun ilkesi olan, görev, yetki ve sorumluluk zincirini kırarak olan bir maddenin getirilmesi bence bekçilerin lehine değil, tam tersine, genel anlamda kolluk gücünün gayriciddi bir biçimde istihdam edildiği, çalıştırıldığı ve düzenlendiği anlamına

gelmesi bakımından da yerinde değildir. Aşırı yetkiler veriliyor önceki maddelerde, buna hiç gerek yok. Teknik bakımdan da böyle bir düzenleme kamu hukuku ilkesine aykırıdır. O nedenle umuyorum ki grubumuzun verdiği önerge kabul görecektir ve bu madde geri alınacak.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, şöyle bir bakış açısı getirmek isterim. Bir önceki konuşmacı arkadaşımızın, ikinizin konuşmasında bir hususa parmak basıldı yerinde olarak. Geçmişten gelen, bekçilerin görevlerinin dışında birtakım idari işlerde kullanıldığı gibi bir sorun var, böyle bir sorunsalımız var. Kanun çok ciddi şekilde bekçilerin yasada tanımlanan görevin dışında çalıştırılmayacağını sağlamak için hükümler tatat etmiş yani çok açık bir şekilde diyor ki...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – 11’nci maddede var.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Şunu aydınlatayım ki... Yani “Gece çalışacak.” diyor, “Şu şu görevleri yapacak.” diyor ve Hocam, esasında 10’ncu madde -bekçilerin görevinin çok olduğunu falan diyorsunuz ya- aslında bir şeye işaret ediyor “Bekçiler yardımcıdır.” diyor yani “Asli bir görevi yok.” diyerek bence kanun koyucu yani bizler ciddi bir şekilde bekçiye bir yere çekiyoruz yani “Sen yardımcısın.” diye , bence pozitif bir şey diye düşündüm.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – 11’nci maddede de “Kolluk hizmet ve görevleri dışında her ne suretle olursa olsun çalıştırılmaz.” diyor.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Başka hususta çalıştırılmasın diye de orada o kaygıya yönelik hazırladığımız madde 12 galiba, gelince konuşuruz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, yaptığınız açıklamalar çerçevesinde sadece bir cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet, 11’nci maddeyi konuşacağız ama aslında bu 10’ncu madde 11’nci maddeyle de ilişkide belirsiz öğeler taşıyan bir madde. Dolayısıyla belirttiğiniz üzere ve dün de uzunca tartıştığımız özellikle o üç madde açısından zaten aşırı yetkilerle donatılmış bulunuyor. Şimdi, bu yetkileri ve sorumluluğu verdiğimiz bir meslek kategorisine, alanı belirli olmayan bir biçimde böyle bir genel yetki tanımı yani “‘‘Çarşı ve mahalle bekçileri mevzuatla genel kolluk kuvvetlerine tebliğ edilen görevlerde yardımcı olurlar.” biçimindeki bir tanım aslında onları görev, yetki, sorumluluk ilkesinin dışına çıkaracak belirsiz bir alan yaratmaktadır ve esasen bunların meslek disiplinleri ve mesleki saygınlığı açısından da sorun yaratabilecek bir şeydir. Mesela, çok önemli bir noktaya değindi Alpaz Bey. Düşünün, bir kıdemli polis, kıdemli bir bekçi yıllarını vermiş, on yılını, yirmi yılını; bir polis dün atanmış göreve, hani diyelim ki kazara üniversite mezunudur, bekçiye bir tür “Sen şunu yap.” deme konumuna gelebilir böyle bir tanımla ve “Yasal temelim var.” diyebilir. Biz madem ki bu kadar önemli bir meslek kategorisi yaratmaya çalışıyoruz, bunu yapmayalım onlara.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hocam, diyemez. Yani bakın, kanun mantığında geçmişten gelen kaygılardan dolayı 12’nci maddede arkadaşlar ifade ediyor, gece çalıştırılacağı ve görevinin dışında sadece kamu düzeni ve acil durumlar olursa çalıştırılacağı... Bu tartışılmış. O tanımla yapıldıktan sonra 10’uncu maddenin esas gayesi, bekçinin yetkilerini gece kötüye kullanabilir mi, engellemek adına bekçiye diyor ki: “Sen yardımcısın, genel kolluk kuvvetlerinin yardımcısısın, müstakil bir yetkin yok.” Benimki de kayda girsin diye söylüyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Onu zaten biliyor, bekçi biliyor onu zaten.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ben kayda girsin diye, ben de kendi görüşümü söylüyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bekçi bunu biliyor, göreve alım sırasında bu anlatılıyor kendisine, yasal çerçeve konuluyor, biliyor dolayısıyla bekçi onu biliyor zaten.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki.

Buyurun efendim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın üyeler, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Tanıtalım kendimizi.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Abdullah Koç, Ağrı Milletvekiliyim, aynı zamanda Adalet Komisyonunun da üyesiyim. Biraz önceki hatiplerin dediği gibi, bu kanun teklifinin en azından Adalet Komisyonundan da görüş alınmak suretiyle çalışılmaya başlanması gerektiği kanaatini ben de taşıyorum.

Öncelikle şunu belirteyim ki ben bu kanun teklifiyle ilgili olan kısma daha çok normlar hiyerarşisi açısından biraz bakmak istiyorum. “Genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olurlar.” şeklindeki madde metnine şöyle bir göz gezdirdiğimiz zaman, öncelikle bu mevcut olan teklifle Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu’ndaki mevcut olan 4/a maddesinin (8)’inci fıkrasındaki yer alan yetkilerin verilmesine ilişkin olduğunu görüyoruz.

Öte taraftan şöyle bir baktığımız zaman, şimdi, esas olan, bekçilerin böyle bir yetkiyle donatılmaması gerektiğine ilişkin olan görüşüm şuna dayanıyor: Her şeyden önce, bekçilerin bu kanunla yetkili hâle getirilmesi yetkisizlik esasına aykırı olacağını düşünüyorum yani bekçilerin mevcut olan pozisyonu yetkilerinin istisnai olduğuna ilişkindir çünkü neden bunu söylüyorum? Bunu şunun için söylüyorum: Şimdi bu yetkiler temelini Anayasa’dan alan, genel zabıta tanımı içerisinde yer almayan bir tanımlamadır. Mahalle Bekçileri Kanunu hangi kanuna dayanıyor? 772 sayılı Kanun’a dayanan, bekçilere tanınan yetkililer bunlar.

Şimdi, tabii, bu yetki tanınınca neler olacak, nelerle biz karşı karşıya kalacağız? Daha önceki konuşmacılar elbette ki bunları dile getirdiler, bunların üzerinde çok durdular ama ben çok kısaca belirtmek istiyorum. Bu yetkilerle Anayasa’nın 13’üncü maddesinin ihlaliyle biz karşı karşıya kalacağız. 13’üncü madde nedir? Kişilerin hak ve hürriyetlerin sınırlanmasıyla ilgili olan maddedir. Burada bir ihlalle bizim karşı karşıya kalma ihtimalimiz var.

Diğer bir husus, yine Anayasa’nın 20’nci maddesinin de bu mevcut olan düzenlemeyle tehlike altına gireceğini düşünüyoruz. O nedir? Kişilerin özel hayatının ihlaliyle ilgili Anayasa tarafından koruma altına alınan bu ilkenin ihlali söz konusu olabilecek.

Diğer bir husus değerli arkadaşlar, yine yerleşme ve seyahat hürriyetini de ihlal edebileceği tehlikesi olduğunu burada belirtmek istiyoruz ve bunu da dikkatlerinize sunmak istiyoruz.

Şimdi, Anayasa’da hüküm altına alınan, Anayasa’da güvence altına alınan çok önemli bir ilke var değerli arkadaşlar; demokratik toplum düzeninin sınırlandırılması ilkesi ancak ölçülülük ilkesi çerçevesinde yapılabilir. Peki, kimler bunu yapabilir? Yine biraz önce dediğim gibi, genel zabıta tanımı içerisinde yer alan kişilerce veya kurumlarca ancak bu denetlenabilir veya kısıtlanabilir. O nedenle sadece Mahalle Bekçileri Kanunu’na böyle bir şeyin dercedilmesi de yine Anayasa’nın bu normlar hiyerarşisini ve güvence altına alınan ilkeleri de ihlal edebileceği kuşkusunu biz taşıyoruz.

Bir diğer husus değerli arkadaşlar, kişisel veriye, seyahat ve dolaşma özgürlüğüne de müdahale niteliğinde, hürriyetleri kısıtlayabilecek nitelikte bir baskı olma ihtimali çok yüksektir burada yani baskı aracı olma ihtimali olarak bu karşımıza çıkabilecek. Çünkü burada yine genel zabıta tanımı içerisinde

yer almayan bir süjeye veya bir kesime veya bir kuruluşa bu anlamda bu yetkilerin tanınmasını da yine anayasal anlamda çeşitli aykırılıkları olacağını ve bu anlamda da yine Anayasa'nın ihlali anlamına gelebileceğini düşünüyoruz.

Bir iki cümleyle ben bitirmek istiyorum. Her şeyden önce, kanundaki bu yetkilerin verilmesi durumunda aşırılık ilkesiyle de, aşırılık ölçüsüyle de biz karşı karşıya kalabileceğiz ve özellikle keyfilik unsuru da yine toplumun, bu mevcut olan Anayasa tarafından güvence altına alınan bu haklarının baskıyla karşılaşabileceğine ve baskılanabileceğine ilişkin endişelerimiz de söz konusu.

Yine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8'inci maddesinin de burada tehlike altında olabileceğini düşünüyoruz. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 4'üncü Protokolü'nde yer alabilecek ve Türkiye'nin de taraf olmadığı, aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına da ciddi şekilde etkili olan bu hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması ve baskılanmasına ilişkin olan hususları da etkileyeceği kanaatini taşıyoruz. Bu nedenle mevcut olan kanun çerçevesinde yetkilerin ve bu bekçilerin denetiminin daha da artırılması gerektiğini düşünürken bu yönlü bir kanun teklifinin getirilmesi bize göre uygun değildir. Hele hele, özellikle tarafsız ve bağımsız bir yargının işleyişi açısından önemli olan şey, adli kolluk kuvvetlerine ilişkin bir kanun getirilmesi gerekirken böyle bir kanunun getirilmiş olması bizce de doğru olmamıştır.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Misafir milletvekillerimizden söz isteyenler var. Şöyle bir şey öneriyorum: 10'uncu maddeyi geçelim, 11'inci madde de tekrar dinleyelim, nasılsa bir genel değerlendirme yapmak istiyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Milletvekili ayrımı olmaz, misafir, misafir olmayan ayrımı olmaz Başkanım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Komisyon üyesi olmayanı var. Size söz vereceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle diyelim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, düzeltiyorum Sayın Tanal.

Evet, bir önerge var maddeyle ilgili, onu okutayım; 11'de söz vereceğim size.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bir önceki maddeyle ilgili görüşlerimiz var.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeniz var, önerge sahibi görüşlerini söyleyecek, okutacağım önergeyi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Maddeyle ilgili görüşlerimizi söyleyelim, arkadaşlarımız yine önergeyle ilgili konuşma yaparsınlar Başkanım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Bakın, sizleri konuşturacağım, zaten genel konuyu konuşuyorsunuz yani usul tartışmasına girmeden biraz mesafe alalım istiyorum.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (BATMAN) – Başkanım, ben 10'uncu maddeyle ilgili konuşmak istiyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Mehmet Ruştü Tiryaki, Batman Milletvekili.

Geneliyle ilgili bir değerlendirme yapmak istiyordum ama bu uyarınız üzerine 11'inci maddede yapacağım, o baki kalsın. Sadece şunu söyleyeyim: Şimdi, yasa hükmü diyor ki “Genel kolluk kuvvetlerine tevdi edilen görevlerde kolluk kuvvetlerine yardımcı olurlar.” Kamu kurum kuruluşlarındaki en tehlikeli madde budur, en kötü madde. Yani mesela, Millî Eğitim Bakanlığında sayar

bütün öğretmenlerin görevlerini, en sonunda da der ki “Okul müdürünün verdiği görevleri yapar.” veya bir başka kurumda, o kurumda çalışacak kişilerin bütün görevlerini sayar, daha sonra da der ki “Amirin verdiği görevleri yapar.” Bu tür maddeler aslında kamu görevlilerinin göreviyle ilgili belirsizlik yaratan maddelerdir. Ondan önce saydığımız bütün maddeler böyle bir maddeyi koyduğunuz anda anlamsızlaşır. 11’inci maddedeki “Kanunda sayılan görevler dışında başkaca görevler yapamaz.” gibi bir sınırlama getirmeniz de bu sorunu çözmez. Ayrıca “Kolluk kuvvetlerine yardımcı olur.” dediğiniz zaman, genel kolluk kuvvetlerinin tamamının yardımcısı olur. Her bir polis memuru da her bir jandarma da aynı zamanda kolluk personeli, kolluk kuvvetinin bir birimi olduğu için tamamının yardımcısı olacak ve “Sen benim yardımcım olarak bunları yapmak zorundasın.” diyecek. Dolayısıyla bu maddenin bir bütün olarak metinden çıkarılması gerekir. Eğer bekçiler için iyi bir şey yapmak istiyorsanız böyle bir maddeye yer vermemeniz gerekir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum .

İki önerge var, birinci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi’nin 10’uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasına arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Zeynel Bey, konuşmak istiyor musunuz?

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Buyurun.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Değerli Komisyon üyeleri, dün geneli üzerine değerlendirmeler yaptık, maddeler üzerinde uzun uzun tartışmalar yaptık. Özellikle Hocam Kaboğlu’nun Anayasa konusunda karşılaştırmaları, değerlendirmeleri çok anlamlıydı fakat geldiğimiz noktada fazla bir şeyin değiştiğini görmüyorum ben. Olayı sıvazlamadan ellemeye dönüştürdük. Yani artık sıvazlama müstehcen mi oluyor, argo mu oluyor? Elle kontrol etmenin ne farkı var, onu bilmiyorum. O noktaya geldik. Ben dün de geneli üzerinde bir değerlendirme yaptım. Bunun aslında nasıl başladığına bakalım. Yani bu kanun teklifi bir ihtiyaçtan değil arkadaşlar, siyasi kadrolaşmanın bir aracı olarak gündeme geldi. Bunun başlangıcı da AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan 2 Ocak 2020 tarihli açıklamasında “Artık şehirlerimizin dış güvenliğini surlar ve hendeklerle koruyamayacağımız, içerideki düzeni de sadece kolluk güçleriyle sağlayamayacağımız bir yere gelmiş durumdayız. Yeni fikirler geliştirilmeli.” demiştir. Bu açıklama akabinde yardımcı kuvvet olarak bekçilerle ilgili yasal düzenlemenin Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilmesi iktidarın kendi bekasını aradığını, kalkanlardan birini bulunduğunu göstermektedir arkadaşlar. Elbette ki 2020 yılı bütçesi itibarıyla bir beka kalkanına ihtiyaç duyulması tesadüf değildir. Çünkü Türkiye halkları AKP iktidarının politikaları sebebiyle ciddi bir ekonomik ve siyasi krizin içerisine sürüklenmiştir. Bir yandan yoksulluk, işsizlik, gelir dağılımı, adaletsizlik, geçim sorunu gibi ekonomik krizlerin göstergeleri; diğer taraftan Kürtlerin, Alevilerin, kadınların, gençlerin demokratik hak taleplerine karşı iktidarın her türlü şiddet aracını devreye koyması siyasi krizleri tetikleyerek derinleştirmiştir. Çoklu krizler içerisinde olduğumuz bu dönemde iktidar kendi bekasının araçlarını üretmeye devam ederken bu özgün dönemi açıklayan raporlar ve kamuoyu araştırmaları Türkiye halkları açısından durumun vahametini ortaya koymaktadır. Kamuoyuna yansıyan

ve yalanlanmayan devlet kurumlarının raporlarına göre Türkiye’de ciddi toplumsal gelişmeler baş göstermek üzeredir. Yoksulluğun korkunç seviyelere yükselmesi, işsizliğin artarak devam etmesi gibi ekonomik nedenlerle kimliklerin reddi üzerinden şekillenen hak talepleri patlama noktasına gelmiştir.

Yine, çok sayıda kamuoyu araştırmalarına göre Türkiye’de toplumsal gerilim ve ayrılmalar tarihte görülmediği kadar yüksek seviyelere çıkmıştır. Bu sosyolojik ve politik gerçeklere karşı iktidar, demokrasi ve adalet politikalarını devreye koymak yerine devletin şiddet ve ideolojik aygıtlarına daha çok sarılmakta, dolayısıyla toplumun güvenliği, adil yaşamı ve refahı değil kendi bekasını öncelemektedir. Bu kapsamda AKP, görevi dinî hizmet vermek olan Diyanet İşleri Başkanlığı üzerinden, yoksulluk ve şiddetin gündelik yaşamın en yakıcı sorunu olduğu günlerde “İşyan etmeyin.” fetvaları vermektedir. Öte yandan ise bekçilik sistemini yardımcı kuvvet olarak örgütlemekte ve şiddet aygıtlarını tahkim etmektedir.

Nihayetinde karşı karşıya olduğumuz gerçek şudur: Bekçilik sisteminin kurumsallaşması ve yoğunlaşmasıyla birlikte toplum üzerindeki baskının artırılması, iktidarın bekasının korunması araçları oluşturulmakta, Türkiye’de hukuk devleti daha fazla aşındırılmakta, toplumsal taleplerin şiddetle bastırılması için zeminler yaratılmaktadır. Dolayısıyla, her bir maddesi bu çerçeveye hizmet eden kanun teklifinden ivedilikle vazgeçilmesi ve baskı yerine özgürlük, otoriterliğe karşı demokrasi, haksızlığa karşı adalet, ayrılmaya karşı birlikte yaşam, ayrımcılığa karşı eşitlik şiar edinilmelidir.

Bu anlamda, maddelerin içeriğini tek tek tartışmanın çok da faydasının olmadığını, bu yasa teklifinin geri çekilmesi gerektiğini dün de belirttim. Eğer bir güç oluşturulmak isteniyorsa, bu ülkede huzur ve demokrasi geliştirilmek isteniyorsa bu, hukuk devletiyle olur. Eğer biz dünyanın köy korucularını, bekçilerini de dâhil edersek, polisi, jandarmayı kattığımız zaman kişi başına düşen güvenlik gücü olarak en önde olan ülkelerden biriyiz ama ülkemizde huzur var mı? Biz bu güvenlikçi politikalarla hiçbir sorunu çözemeyiz. Sosyal hukuk devleti olmak için biz demokrasiyi geliştirme, eşit yurttaşlık temelinde herkesin hak ve taleplerini karşılamak zorundayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’inci önergeyi okutuyorum.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas no.lu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’nin 10’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz. 28/01/2020

Ensar Aytekin

Erkan Aydın

Nihat Yeşil

Balıkesir

Bursa

Ankara

Ali Öztunç

Yaşar Tüzün

Faruk Sariaslan

Kahramanmaraş

Bilecik

Nevşehir

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önerge üzerine imza sahiplerinden bir kişiye söz verebilirim. Arzu eden var mı?

Yoksa önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11’inci maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Başka görevde çalıştırma yasağı

MADDE 11- (1) Çarşı ve mahalle bekçileri kolluk hizmet ve görevleri dışında her ne suretle olursa olsun çalıştırılmazlar.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Maddeyle ilgili Komisyon üyelerimizden söz isteyen yok mu?

Mahmut Bey, önce size söz vereyim mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Karar, takdir sizin Sayın Başkan.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Bir hoş geldin olsun.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, 11’inci maddede “Çarşı ve mahalle bekçileri kolluk hizmet ve görevleri dışında her ne suretle olursa olsun çalıştırılmazlar.” deniliyor. Yaptırımı nedir çalıştırılırsa? Herhangi bir yaptırım var mı? “Görevi kötüye kullanma” diyeceksiniz, “Türk Ceza Kanunu 257” diyeceksiniz. Peki, Türk Ceza Kanunu 257’de görevi kötüye kullanmada ne aranıyor?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Maddi zarar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zarar şartı aranıyor. Peki, çalıştırılmasında zarar şartı yok. O zaman bu, suç olmamış olacak. Yani biz bu işi, bir kanunun ihlal edilmesini disiplin suçuyla geçiştirmiş mi olacağız? Bence geçiştirmemek lazım. Eğer gerçekten bunların bu amaç doğrultusunda başka bir işte çalıştırılmamasını istiyorsak gayet rahat, bunun, görev dışında başka bir şekilde çalıştırılırsa verilecek olan ceza şuradan şuraya kadar... Mesela şu anda İçişleri Bakan Yardımcısı Sayın Muhterem Bey bildiğim kadarıyla Emniyet Genel Müdürüydü. Yanılıyor muyum?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Hayır, Müsteşardım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yok, değil, Müsteşarlık yaptı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yanılıyorum. Özür diliyorum. Peki, o zaman, yine, fark etmiyor, daha iyi bilirler. Şimdi, bizim Emniyet mensubu mevzuatımızda da bildiğimiz kadarıyla herhâlde polis memurları görevleri dışında başka bir görevde çalıştırılmazlar diye biliyorum ben. Yanılıyor muyum? Ama Türkiye’de, bakıyorsunuz, polis memurlarının aşağı yukarı herhâlde yüzde 1’i veya yüzde 2’si posta memuru olarak çalıştırılıyor. Ne yapıyor? “Al, tebligatı git yap.” diyor. Tebligat Kanunu’muza göre polis memuru arkadaşlarımız hangi şekillerde yapabilirler? Ancak şunu diyor: “Mahkeme karar verecek, ilgili mülki amir bunun aciliyeti hususunda bir gerekçe oluşturacak ve ilgili karakola gönderecek, o karakol ancak o şekilde tebligatı polis eliyle yapabilir.”

E, peki, Türkiye’de gerçekten bu böyle midir? Yo. Mahkemeler gayet rahat bunu bu şekilde uygulamadan, mülki idare amiri, kaymakamlar -ve Sayın Başkanımız da valilik yaptığı için- hiç kimse gerekçeyi yazmadan gönderiyor karakola, “Bunu elden yapın.” diyor. Şimdi, peki, bizim polislerimiz gerçekten kendi görev ve amaçları dışında tebligat memuru olarak kullanılıyor mu, postacı olarak kullanılıyor mu? Kullanılıyor. Mevzuata aykırı mı? Aykırı. Yaptırımı var mı? Aynen bu şekilde olamaz deniyor ama yaptırımı yok.

Benim sizden istirhamım, mademki gerçekten siz bunun görev ve amaçları dışında kullanılmasını istemiyorsanız yaptırım koyalım buraya. Yani Türk Ceza Kanunu’nu bize adres gösteriyorsunuz ama ilk çıkışındaki eski Türk Ceza Kanunu 257’nci madde bunu engelliyordu ama Melih Gökçek ile Burhan Kuzu sağ olsunlar, telefon görüşmeleri “tape”leri düştü, “Biz görev yapamıyoruz.” dediler ve orada zarar şartını getirdiler. E, buraya da bu anlamda yaptırım maddesi veya uyulmaması hâlinde “Şu kadar, şuradan şuraya kadar ceza verilir.” şeklinde bir ibare koymakta yarar var.

Teşekkür ediyorum, saygılarımla.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çok kısa olacak. Tabii, sağ cenaha da bakıyorum ben esasen teklif sahiplerine -hep dikkatler size yöneldi ama muhtemelen onlar da dinliyordur- çünkü bu 2 madde, 10’uncu ve 11’inci madde birbiriyle doğrudan bağlantılı maddeler. Biraz önce konuştuklarımız ile bu maddenin yaratması muhtemel sorunlar iç içe. İlk okuyuşta, 10’uncu maddeyi okuduktan sonra 11’inci maddeyi okuyunca sanki 10’uncu maddenin yaratabileceği belirsizlikleri ortadan kaldırmak için yazılmış gibi bir madde, yazım tarzı söz konusu. Tabii, Mahmut Tanal’ın belirttiği “Bunun yaptırımı ne olacak?” kuşkusuz -ona girecek değilim- ayrı bir tartışma konusu. Ama burada “10’uncu madde, Anayasa’nın 2’nci maddesindeki hukuk devleti ve hukuki belirlilik ilkesine aykırıdır.” dedikten sonra gerçekten bu görüşümü muhafaza ediyorum, 10’uncu madde kötüye kullanıma açık bir maddedir. Keşke bunu çıkarsaydık. Bekçilerin bekçilik mesleğinin yasallık ilkesi çerçevesinde yerine getirilmesini zorlaştıran bir maddedir. 11’inci madde bunu dengelemek için konulmuş bir madde görünümünü yaratmaktadır. Bu bakımdan bence -belki şu anda kabul etmeyeceksiniz muhtemelen ama- Genel Kurulda umuyorum ki her iki madde de çıkarılırsa bu bekçilik mesleği açısından, yasallık ilkesi bakımından uygun olacaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum. Söz isteyen?

Buyurun.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Anayasa’mızda “demokratik, laik, sosyal, hukuk devleti” yazıyor. Demokratik hukuk devletinin yaptığı kanunların hepsinin hukuka uygun, demokrasiye uygun ve kanun devletine de yakışır bir şekilde tanzim edilmesi gerekiyor.

Şimdi bir düzenleme yapıyoruz bekçiler konusunda. Bekçiler konusundaki yaptığımız düzenlemenin ucuyla sonuyla hiçbir bağlantısı yok. Şimdi, arkadaşlar, bir mesleğin, özellikle, işte, ordu mensuplarımız olsun, Jandarma olsun veyahut da polis teşkilatımız olsun bir silsileye tabiler bunlar, bu silsile çerçevesinde kimin ne zaman ne iş yapacağı bellidir ve kimin kime nasıl bir görev vereceği, emir vereceği, o da bellidir. Bu çerçevede belli bir eğitimden geçtikten sonra bu mesleği icra ederler. Ayrıca da çeşitli dönemlerde seminerler vesaire düzenleyerek kendi mesleklerini geliştirmeleri konusunda, şartların zamana uygun bir şekilde hareket etmeleri konusunda ciddi bir eğitimden geçmeleri gerekiyor. Böyle olunca hukuk devletine yaraşır bir meslek ihdas etmiş oluyoruz. Şimdi böyle bir şeyde nereden başlayalım, nasıl bir şekle şemale sokalım biz bunu? Bu, bizim hukuk devletinin hiçbir ilkesine yani sadece bizim değil, bütün evrensel hukuk devletlerinde hiçbir şeye uymuyor değerli arkadaşlar.

Şimdi, kime nasıl tabi olacak bunlar? Kim nasıl bunları sevk ve idare edecek? Şimdi, iyi bir şekilde eğitim almayan bir kişi, bir meslek erbabı nasıl bu toplumun hukuk devletine, demokrasisine hizmet edecek, bunlar yok burada. Bunun için ben bu konunun daha ciddi bir şekilde hazırlanmasının ve tekrar gözden geçirilerek o şekilde getirilmesinin demokrasi açısından, sosyal hukuk devleti açısından yararlı olacağı kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlar, bir kanunu alelacele yapıp ondan sonra uygulamada bir sürü sakatlığını gördükten sonra tekrar döndürmek, tekrar döndürmek akıllı insanların, akıllı toplumların işi değildir. Yapılan bir şeyin yanlışlığını gördükten sonra düzeltmek, tekrar tekrar düzeltmek hele bize hiç yakışmıyor. Doksan yıldan bu yana hukuk devleti olmaya çalışıyoruz, tekrar tekrar geriye dönüyoruz. Bir yasa teklifi sunuyoruz, yasa teklifine bir bakıyorsunuz doksan yılda sanki bir adım dahi bir mesafe kat etmemişiz; tekrar dönüyoruz, böyle alelusul işlerle, el yordamıyla yasa yapmaya çalışıyoruz.

Bunun için bunun tekrar gözden geçirilmesini temenni ediyorum ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben bu 11’inci maddeyi -biraz önce Kaboğlu Hocamız da belirtti- 10’uncu madde ve 12’nci maddeyle birlikte değerlendirme yapmak gerektiğini düşünüyorum çünkü 3 tane madde birbirleriyle bağlantılı.

Şimdi, 10’uncu maddede “genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olurlar” deniliyor, 11’inci madde “görevleri dışında çalıştırılmaz” deniliyor fakat hemen 12’nci maddede bunun istisnası ortaya çıkarılıyor. O nedir? Arkasında, o da kamu düzeni ve güvenlik kriteri çerçevesinde... Bununla, daha önce ihdas edilen, getirilen kanun maddeleri tamamen yok sayılıyor.

Şimdi, burada şöyle bir husus ortaya çıkıyor, biraz önceki hatiplerde dile getirdiler: Burada “görevleri dışında çalıştırılmaz”ın aksi “çalıştırılır” neye sebep olacak? Her şeyden önce bir yetki aşımı söz konusu olacak. Şimdi “yetki aşımı” ne demek? “Yetki aşımı”nı öyle basit bir kavram olarak geçiştirmek gerekiyor. Neyi getirecek? Hürriyeti tahdit suçunu getirecek beraberinde. Neyi getirecek? Seyahat özgürlüğünü kısıtlamayı getirecek. Başka neyi getirecek? Özel hayatın gizliliğini ihlal edecek birtakım uygulamalarla karşı karşıya kalacağız. Çünkü çok masumane görülse de bu kanun metni veya kanun maddesi, arka planında bu tür sakıncalarını da görmek mümkün.

Peki, bunu ortadan kaldıracak, ilga edecek olan madde hangisi? Biraz önce belirttiğim gibi, 12’nci madde, güvenlik ve kamu düzeni. Bu, Anayasa açısından da yargı açısından da sınırı belli olmayan, her şeyi atabileceğimiz, her anlama gelebilecek ve keyfiliği beraberinde getirebilecek bir madde olarak karşımıza çıkıyor. Dolayısıyla kanun tekniği açısından da doğru olmadığını, Anayasa’ya da uygun düşmediğini burada belirtmek istiyorum. Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu’ndaki mevcut olan bu düzenlemenin çok ciddi şekilde hak ihlallerini de beraberinde getireceğini düşünüyorum. Bu açıdan kanun teklifinden bunun da çıkarılması gerektiğini düşünüyorum, teşekkür ediyorum ve ayrıca diğer 3 tane maddenin de birlikte değerlendirilmesinin yapılması gerekir.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Tamam, kayıtlara girdi, çok teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sayın Başkan, biraz önceki konuşmamda 10’uncu maddeye ilişkin eleştirilerimi söylemiştim, 11’inci maddenin de bu sorunu çözmeyeceğini düşünüyorum fakat yasa teklifinin geneliyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum söz almışken.

Biz dün yoktuk, çalışan herkesin, bütün arkadaşların emeğine sağlık, ayrıntılı tartıştınız fakat biz de genel görüşlerimizi sunabiliriz diye düşünüyorum bugün.

Birincisi şu: Normlar hiyerarşisine açıkça aykırı bir iş yapıyor. Birinci amaç, bu yasanın getirilme amacı, Danıştay kararını boşa düşürmek ve yasayı yönetmeliğe uygun hâle getirmek. Anayasa 124 diyor ki: “Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.”

Danıştay, idare mahkemeleri bekçilerin üst aramaya ilişkin yetkilerinin yasaya aykırı olduğu yönünde bir karar verdi. Yargı kararına saygılı bir idarenin, hukuka saygılı bir idarenin ne yapması gerekir? Bu yargı kararına saygı duyması gerekir. Peki, teklif sahipleri ne yapıyorlar? Yasayı, Danıştay kararını boşa düşürmek için Anayasa 124’e aykırı biçimde yönetmeliğe uyduruyorlar. Adalet ve Kalkınma Partisinden önce bu ülkede yönetmeliğe uygun yasa çıkarılıp çıkarılmadığı konusunda bilgi sahibi değilim ama eminim ki herhangi bir yasa yönetmeliğe uygun hâle getirilmemiştir. Dolayısıyla, burada Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisi açıkça gasbedilmekte ve yasama yetkisi, yasa yapma yetkisi idarenin yönetmelik çıkarma yetkisinin altına düşürülmektedir. Dolayısıyla, bu, tehlikeli bir uygulama. Tek örneği de değil; bugün İmar Kanunu’na ilişkin yasa teklifi de görüşülüyor, onda da benzeri örnekler var. Ayrıca, daha önce de benzeri uygulamalar var. Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili arkadaşlarımız her nedense idarenin çıkardığı yönetmelikleri yasaların da, Anayasa’nın da, her türlü hukuksal düzenlemenin de üstünde görüyorlar, “Biz nasıl uygulamak istiyorsak yasayı da Anayasa’yı da ona uydururuz.” diyorlar. Bunun doğru olmadığını düşünüyorum.

Şimdi, bu yasayla “Çarşı ve mahalle bekçileri konusunda günün koşullarına uygun bir yasal düzenleme yok, günün gereksinimlerine cevap vermiyorlar, o yüzden yeni bir yasa çıkarıyoruz.” diyorsunuz. Teorik olarak bu doğru, buna bir şey denemez, elbette değiştirilebilir ama asıl sorun şu: Şimdi yasayı değiştiriyorsunuz, görevlerini arttırıyorsunuz ama daha nitelikli personel almıyorsunuz. Şimdi, diyebilirsiniz ki “Meslek liselerinin hepsini FETÖ’cüler ele geçirmişlerdi, bu yüzden meslek liseleriyle ilgili rezervimiz var.” ama en azından bekçi yetiştirmek için asgari düzeyde eğitim almış kişilerin içerisinde bekçi alabilirsiniz. Hani her konuyla ilgili meslek lisesi açan Millî Eğitim Bakanlığı bu konuda da altyapı oluşturacak, eğitimli personel yetiştirilmesine olanak tanıyacak meslek liseleri açabilir ve buradaki mezunlara öncelik tanıyabilirsiniz veya başka bir olanak tanıyabilirsiniz. Ama mesleğe aldığınızda, en azından bir parça eğittiğiniz kişileri mesleğe almış olursunuz.

Şimdi ne yapıyorsunuz? Genel kolluk yetkisi veriyorsunuz. İstendiği kadar bu inkâr edilsin ama genel kolluk yetkisi, hiç de yardımcı kolluk yetkisi değil, genel kolluk yetkisi veriyorsunuz ve tek bir günlük eğitim almamış kişilere genel kolluk yetkisi veriyorsunuz. Ne zaman eğiteceğiz diyorsunuz? “Göreve aldıktan sonra hizmet içi eğitimle biz bunları yetiştireceğiz.” diyorsunuz ama sonuçta onları atadınız, genel kolluk yetkisini verdiniz ve o hizmet içi eğitimin de görev yaparken nasıl olduğunu, bütün kamu kurum ve kuruluşları içerisinde hazırlayıcı ve tamamlayıcı eğitimlerin nasıl olduğunu görüyoruz. Bunun da ondan farkı olmayacağını düşünüyorum.

Zeynel Vekilim söyledi. Muhtemelen dün de çokça tartışılmıştır ama bu özgürlük ve güvenlik meselesi çok önemli bir iş. Siz özgürlüklerden yana tercihinizi kullanabilirsiniz veya güvenlik sorunlarınızı daha çok güvenlikli politikalarla daha çok silah üreterek, daha çok silah alarak, daha çok güvenlik görevlisi alarak da çözmeye çalışabilirsiniz ama emin olun, insanlık tarihi bize öğretti

ki daha çok silahlı personel, daha çok silahlı kuvvet, daha çok silah dünyanın hiçbir yerinde güvenlik getirmemiştir ve bugün dünya çapında en çok silah alanlar, en çok silahlı kuvvetlere sahip olanlar, emin olun, güvenliğin en az olduğu ülkelerdir. Güvenliğin en yüksek olduğu İzlanda gibi ülkelerde -nüfusu çok az olabilir ama- artık polis teşkilatının silah taşımaması tartışılmaktadır veya Norveç'te 60-70 kişiyi öldüren bir katilden sonra Norveç Hükûmeti “Biz demokrasimizden ödün vermeyeceğiz, demokrasimize saldıranlar karşısında biz özgürlüklerden ve demokrasiden taviz vermeyeceğiz.” diyerek daha özgürlükçü, daha güvenlikçi bir ülkeyle yaşamlarını sürdürmüşlerdir.

Ben 10 bin değil, 110 bin bekçi alarak bu sorunun çözülemeyeceğini düşünüyorum ama eğer alınacaksa da ben arada bir fark görmüyorum. Bu yasayı okuduktan sonra, ortada çarşı da kalmadı, bildiğimiz geleneksel mahalle de kalmadı. Bekçiler geleneksel işler de yapamadıklarına göre bence radikal bir çözüm bulmak gerekir. Bunların hepsinin polis teşkilatının bir parçası, Jandarma teşkilatının bir parçası yapılmasını daha doğru buluyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben çok teşekkür ediyorum.

Maddeyle ilgili 2 önerge var, 1'inciye okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Zeynel Bey, konuşacak mısınız?

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Bu maddeyle bekçinin kolluk görevi dışında çalıştırılmayacağı düzenlenmiştir. Fakat geneli üzerine yaptığım konuşmada tüm maddeleri çok tartışmalı, standartları olmayan, muğlak kavramlar kullanılarak bir yasa hazırlanmakta olduğunu söylemiştim. Bu 2 maddede, özellikle 11'inci ve 12'nci maddede şunu görüyoruz: Biz 11'inci maddede “Kolluk görevi dışında çalıştırılmaz.” diyoruz, 12'nci maddeye geliyoruz, 12'nci maddede diyoruz ki: “Güvenlik veya kamu düzeni ile görevi etkileyen zorunluluk hallerinde Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik kapsamında başka işlerde çalıştırılır.” Yani bir önceki maddeyi bir sonraki maddeyle yok sayıyoruz, onu deliyoruz. Böyle kanun yapılmaz ki. Yani daha bir madde geçmeden -yani birkaç madde aradan geçse gene dersin ki bir kavram karışıklığı olmuş- 12'nci maddede 11'inci maddeyi reddediyoruz, onu çürütüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas no.lu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ensar Aytekin

Erkan Aydın

Nihat Yeşil

Balıkesir

Bursa

Ankara

Ali Öztunç

Yaşar Tüzün

Faruk Sariaslan

Kahramanmaraş

Bilecik

Nevşehir

“MADDE 11- (1) Çarşı ve mahalle bekçileri kolluk hizmet ve görevleri dışında her ne suretle olursa olsun başka bir işte çalıştırılmaz ve başka görevler verilemez.”

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ensar Bey, önerge sahipleri adına siz mi konuşacaksınız? Buyurun.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, maddenin daha açık ve anlaşılır olması amacıyla verdiğimiz önergenin kabulünü istiyoruz. Arkadaşlar konuştular, bakın, maddeler yasa koyucu daha açık, daha net ifadelerle yasayı yapmadığı takdirde, işte Sayın Tanal’ın söylediği gibi “Bekçiler ya da polisler posta memuruna da dönüşebiliyor.” Uygulamada bu böyle.

Sayın Başkan, bu Komisyonun bir üyesi olarak üzülerken söylüyorum ki maalesef bu yasanın adı “sıvazlama yasası” olarak kalmıştır. Bakın, dün gece aslında başta çok doğru bir şey yaptınız; 7’nci maddenin gerekçesinde bahsedilen o sıvazlamayla ilgili “Hakikaten, bu vicdani anlamda da rahatsız ediyor bizi. Bu maddeyi muhalefetle bir müzakere edelim, üzerine düşünelim, konuşalım, tartışalım ve yarın en son olarak da bu maddeyi tartışıp konuyu kapatalım.” dediniz bugün için. Daha kanun komisyondan çıkmadan ne yazık ki buna bir ad kondu. Ne dediniz? Yani “Basın duyarsa bizi topa tutar.” dendi. Dün gece geç saatlere de bu nedenle bırakıldı. Bu anlamda üzüntülerimi belirtmek istiyorum.

Maddeyle ilgili önergemizin kabulünü istiyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Tam öyle demedim ama yeni bir tartışma açmıyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci maddeden önce Hilmi Bey söz istiyor, veriyorum.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Değerli hatiplerin konuşmalarında ifade ettikleri bazı hususlar var. Ben onların birkaç tanesine toplu olarak değinmek istiyorum.

Öncelikli olarak, siyaset gerçekten ilginç bir kurum. Sosyal psikolojiyle uğraşanlarımız çok iyi bilirler, bunu içimizde eğitimi olup pedagojik formasyon alanlarımız da çok iyi bilirler; sosyal psikolojide “tutum-davranış çelişkisi” diye bir kavram vardır. İnsanın tutumu, düşünceleri, içinde bulunduğu ortam dolayısıyla farklı olduğunda iç dünyasında huzursuzluk bir çelişki doğurur. Bu da insan ruhunu, insan psikolojisini bozan bir olaydır. Ben öncelikle bunun bilinmesinde, hatırlatılmasında yarar görüyorum.

Geriye baktığımızda, başka şeylerde, değerli hatiplerimizden birisi, bir arkadaşımız bekçilik müessesesine “yeni bir kuruluş” dedi. Bu şekilde bir ifadeye bulunmaları normaldir çünkü zatıalileri dün akşamki uzun tartışmalarda yoktu. Haklı olarak -yoğun çalışma temposu içerisindeyiz- zabıtları okuma fırsatı da olmamıştır. Bekçilik bir kuruluş olsaydı, bugün muhalefetteki arkadaşlarımızın belirttikleri gibi “Yeni bir kurum, kuruluş, bir yapı ihdas ediyorsunuz.” sözü sübuta ermiş olurdu. 2008 yılındaki değişiklikten sonra bekçilik müessesesi zaten kolluğun içine alınmıştır. Bunu da özellikle belirtmekte yarar görüyorum.

Sayın Mahmut Tanal’ın bahsettiği, bekçilerimizin, polislerimizin bir posta memuru gibi kullanıldığı -özür diliyorum, sözümü düzeltiyorum- çalıştırıldığı ifadesiyle ilgili olarak, evet, empati yapmak, biraz idarenin içinden gelmek, biraz yargının içinden gelmek herhâlde bunu daha iyi anlamamıza vesile olur. Onun için de diyorum ki hukuku yapan kadar, hukuku uygulayan hukukçularımızın da uyguladıkları hukuk metinlerine sadık kalmaları gerekir. Sayın Mahmut Tanal “Hâkim, savcılarımız posta memuru

gibi kullanıyorlar.” demişti. Ben de –bu, bir tespittir- bu tespiti yapmaya gerek duyuyorum. Hukuku yapan kadar, bizler kadar, hukuku uygulayanların da bu hukuk metnine, lafzına değil ruhuna sadık kalmaları gerektiğine inanıyorum.

Diğer bir hatip arkadaşımızın da hukukun temel kavramlarında... Sayın Kaboğlu Hocamız derslerde bunu çok işlemiştir, aslında bu şekilde beyanda bulunan arkadaşımız da bir hukukçudur. Hukuk metnlerinin –dün de belirtmiştik- hiyerarşik sıralaması Anayasa, yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge diye gider. Yine, idarenin her türlü eylem ve işlemi yargı denetimi altındadır. Bunu da tüm hukukçu arkadaşlarımız da –herkes- bizler de biliriz. Danıştayın vermiş olduğu böyle bir karar yok, beşiklerin arama yapmasını iptal ettiğine dair böyle bir karar yok. Yalnız, bir adli mahkemenin verdiği karar vardır. O da meri mevzuatta beşiklere bu yetkiyi veren bir düzenleme olmadığından dolayıdır. Doğru mu bürokrat arkadaşlar?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK MÜŞAVİRİ ZİYAETTİN KAYGUSUZ – Doğru.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SELAMİ HÜNER – Doğru.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Dolayısıyla burada getirilen kanunsuzluk...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İçişleri Bakanlığı “Yönetmelikte var.” dedi savunma yaparken.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Siz “yönetmelik” dediniz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben böyle söylüyorum. Nedeni İçişleri Bakanlığı böyle bir açıklama yaptı, “Yönetmelikte var.” dedi.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Kaldı ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi yönetmelik çıkarmak değildir. Zabıtlara bakabiliriz. Siz “Getirilen yönetmelikte.” dediniz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevleri arasında yönetmelik çıkarmak yoktur, yasa çıkarmak vardır. Dolayısıyla, getirilen düzenleme bir yasa metnidir.

Son olarak “sıvazlama yasası” dendi. Anadolu’da bir tabir var: “Baba ‘Bir hırsız tuttum.’ demiş. ‘Oğlum bırak.’ ‘Baba, ben bıraktım, o beni bırakmıyor.’” Arkadaşlar, “sıvazlama” gerekçede var olan bir ibareydi. Haklı olarak siz de kelimelere farklı anlam yükleneceğini söylediniz. Buradan kanunun lafzına değil, ruhuna bakmak isteyen uygulayıcıların farklı bir yola gideceğini söylediniz. Bize de yıllarca hocalarımızın, Kaboğlu Hocalarımızın muhalefetin haklı eleştirilerinin iktidara her zaman yol gösterici çalışmalara yol açtığını belirten öğretilerinden, derslerinden sonra, bizim de arkadaşlarımızla yaptığımız istişarede metinden değil, gerekçeden bu kelime çıkarıldı ama hâlâ hırsız meselesi gibi, “Baba ben bir hırsız tuttum.” “Oğlum, bırak.” “Ben bıraktım, o beni bırakmıyor.” Biz bunu metinden dün akşam çıkarttık. Doğru mu arkadaşlar?

ERKAN AYDIN (Bursa) – Yarısını çıkardınız, yarısı kaldı.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – “Sıvazlama” çıktı.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Ama “elle yoklama” kaldı.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Ayakla da yoklama yapılmayacağına göre...

Bakın, o zaman konuyu biraz daha ileriye götürmek lazım. Hukuk metnlerinde devletin yönetimine, devletin kuruluşuna baktığımızda karşımıza şu çıkar: Devlet nedir? Devletin kuruluşuyla ilgili, şimdi, burada Kaboğlu Hocamıza iş düşer, kırk beş dakika haklı olarak hepimize ders vermesi gerekir. Devletin doğuşundaki esas kuram sözleşmelerdir. Jean Jacques Rousseau’dan, Hobbes’tan Montesquieu’ya kadar hepsinin ortak söyleminde ne vardır? Toplumun yönetilmesi için doğadan

getirdiğimiz birtakım yetkilerimizden vazgeçerek soyut bir kurum olan bir varlığa yetkilerimizi devretmek gerekir ve bu soyut kuruma da “devlet” denmiştir. Devletin vazgeçtiğimiz yetkileri bizim adımıza kullanırken çalıştıracağı personele de “kamu görevlileri” demişizdir.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Hilmi Bey, toparlayabilirsek Sayın Bakan Yardımcımıza da söz vereceğiz, söz istiyor.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Bunları çalıştırırken ödeyeceğimiz maaşları da vergi havuzundan alırsınız. Dolayısıyla bu çok uzun bir meseledir, isterseniz sohbet anında bunları hep birlikte Kaboğlu Hocamın da destekleriyle tartışabiliriz.

Dolayısıyla, burada böyle bir olay yok. “Sıvazlama” elbette ki çıkarılmıştır ama idarecinin de yapmak zorunda olduğu birtakım görevleri vardır, bunu da bir metne dayandırmak zorundayız. Dışına çıkana da cevabı verilir, o da disiplin suçlarıyla tespit edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Sayın Bakan Yardımcımız, buyurun efendim.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Ben Sayın Mahmut Tanal’ın az önce dile getirdiği konuya kısa bir cevap vermek istiyorum. Görevi kötüye kullanmayla ilgili dile getirilen hususta Türk Ceza Kanunu’nun 257’nci maddesinde üç şart var: Birincisi, kişilerin mağduriyetine sebep olmak; ikincisi, kamu zararına sebep olmak; üçüncüsü de “kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi” diye bahsediyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üç şart birden gerçekleşiyor.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Hayır çünkü üçünün de arasında “veya” var; tek başına gerçekleştirdiğinde bu suçu işlemiş oluyor. Dolayısıyla, bu konuda kişinin mağduriyetine sebep olması yeterli bir sebeptir. Diğer bir husus...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, sataşma, karşılıklı konuşma anlamında değil. Bugüne kadar bu malum olduğu hâlde hiçbir polis arkadaşımız şikâyet edebilme hakkını kullanabildi mi? Kullanamadı.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Örneği çoktur. Ben Yüksek Disiplin Kurulu Başkanımı Bakanlıkta. Çok önüme geldi, dosyalardan hatırlıyorum. Gerekirse de bunları isim isim de bulabiliriz.

Diğer bir husus: 7068 sayılı Kolluk Disiplin Kanunu var. Kolluk Disiplin Kanunu’nda da bu hususlar en ağır cezayı gerektirecek şekilde düzenlenmiştir. Bakın 6’ncı maddesi var 7068 sayılı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, çok özür dilerim, bu disiplini siz kendi personelinize... Hâkim, savcı, kaymakamlık görevlendirir; ben bunu söylüyorum. Yani “disiplin” derken kendi kendi iç mevzuatınızı söylüyoruz. Yani mesela, yarın okullara gidin bakın, Emniyet mensuplarının üst düzeyleri veyahut da kaymakam...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Pardon, hâkim kime görev veriyor?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunun postayla... Polis memuruna “Postayla tebligat yapın.” diyor. Bir gerekçe yok. Gerekçenin Anayasa’ya uygun olması lazım.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Orada da Türk Ceza Kanunu’nu işletir hâkim de karşılaştığında.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hâkimin kendisi yapıyor.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Mahmut Bey, karşılıklı konuşmazsak, Sayın Bakan tamamlasın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Ben hemen tamamliyorum Sayın Başkanım.

Yani bu konuda bizim kendi personelimize karşı da disiplin hukukunda en üstte, en ağır ceza uygulanmaktadır. Meslekten çıkarma cezasını gerektirecek hâl de düzenlenmiştir. Bu konuda meslekten çıkarılan personeller de söz konusudur.

Diğer bir hususta, bir bilgi vermem gerekirse eğitim konusu sık sık dile getirildi, eğitimin yetersizliği konusu. Bu konuda bizim Bakanlığımızın bir çalışması var. Bu eğitim konusunda da en kısa sürede çok daha uzun dönemleri kapsayacak şekilde çalışmayı tamamlayacağız ve yönetmelikte bunu düzenleyeceğiz. Bunu paylaşmak istedim.

Bir konuyu da örnek vermek isterim müsaadenizle. Şimdi, sık sık dile getiriliyor, örneğin, bir bekçi kendisine sorumluluk alanı verilen bir sokakta görevini ifa ederken bir vatandaşımız kendisine şöyle bir tebligatta bulundu, dedi ki: “Az önce evime kırmızı montlu, elinde silah olan bir hırsız girdi ve şu anda kaçıyor.” Burada bekçi ne yapmalı? Burada hemen kırmızı montlu kim varsa orada gözden geçirecek ve kırmızı montlu kim varsa orada kimlik soracak ve silahı var mı, yok mu diye de kontrol yapacak. Olay bundan ibarettir. Makul sebebin gerekçesi budur. Burada, bu konuda kafalarda oluşturulan şüphe bence tamamen gereksizdir çünkü az önce verdiğim örnekte de olacağı gibi hayatın bir ihtiyacı olacaktır bu. Bunu da özellikle açıklamak istedim. Yani kişinin üzerinde silah var mı, yok mu diye eliyle kontrol etmek suretiyle buradaki tespitini yapacaktır; olay bundan ibarettir.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Teşekkür ederiz.

12’nci maddeyi okutuyorum:

Çalışma saatleri

MADDE 12- (1) Çarşı ve mahalle bekçilerinin haftalık çalışma süresi kırk saattir. Emniyet ve asayişin gerektirdiği durumlarda haftada bir gün istirahat verilmek kaydıyla bu süre artırılabilir.

(2)Günlük çalışma saatleri esas olarak güneşin batışı saatinden doğuşu saatine kadar olan zaman dilimini kapsayacak şekilde düzenlenir.

(3)Çarşı ve mahalle bekçileri güvenlik veya kamu düzeni ile görevi etkileyen zorunluluk halleri haricinde birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen çalışma süresi ve saatleri dışında çalıştırılmaz. Güvenlik veya kamu düzeni ile görevi etkileyen zorunluluk hallerine ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Evet, 12’nci madde üzerinde, Komisyon üyelerimizden başlamak üzere söz vereceğiz.

Buyurun Erkan Bey.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

12’nci maddede bekçilerin çalışma saatleriyle, haftada ne kadar saat çalışacaklarıyla ilgili bir düzenleme geliyor. Biraz önce Sayın Vekilimiz Ali Öztunç’un A Haber’de duyduğu bir haber üzerine, bekçinin bir vatandaşı öldürdüğünü söylemesi üzerine Sayın Dülger onun aralık ayında olduğunu ve çalışma saatleri içerisinde olmadığını ifade etti yanılmıyorsam, doğru değil mi Sayın Dülger?

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Açıkta olan mı?

ERKAN AYDIN (Bursa) – Açıkta olan.

Şimdi, bu çalışma saatleriyle ilgili çıkarılan yönetmeliğin 34'üncü maddesinde -aslında tam da bu konuyla örtüşen bir konu- aynen şöyle diyor: “Hafta iznine çıkacak bekçilerin tabancaları yanlarında kalır. Diğer uzun mezuniyetlerde ve hastalık gibi ayrılımlarında tabancaları karakol amiri tarafından teslim alınır.”

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Açıkta olan yani.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Açıkta olan, sadece uzun izinlerde. Yönetmeliğin 34'üncü maddesinde böyle bir ifade var. Aslında konu, tam da bekçilerin çalışma saatleri ve izinleriyle ilgiliyken buradan şöyle bir şey çıkıyor: Bekçilerin aslında çalışmadan sonra tabancalarını yanında taşımamasının, biraz önce aralıkta bir bekçinin de çalışma saati dışında bir vatandaşı öldürdüğü...

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI LEVENT TUNCER – Biri açıklı orada, silahlı olan çalışan memur. Bir kafede bir araya geliyorlar. Orada aralarında geçen, daha önceden birinin açığa alınmasıyla ilgili bir tartışmadan dolayı yani açıkta olan değil çalışan memur.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ama öyle bir şey söylemedi bize, “Açıkta olan yaptı.” dedi.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ASAYİŞ DAİRE BAŞKANI LEVENT TUNCER – Çalışan kişi... Ben düzeltiyorum.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Mesai saati dışında oluyor neticede bu. Yani mesai saatindeyken mi oluyor bekçinin öldürmesi? Çalışma saati dışında oluyor, değil mi?

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Tabii, çalışma saati dışında.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ben de onu söylüyorum.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Arkadaşlar, kamu görevlisi arkadaşlar, lütfen söz almadan konuşmayın, tutanağa geçmiyor çünkü.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Şimdi, tam da ondan bahsediyorum. Çalışma saatleri içerisinde olmadığı için, bekçilerin aslında çalışma saati dışında bu tabancaları teslim etmesi gerektiğini söylüyorum. Çünkü cinayet de zaten mesai saati dışında oluyor. Dolayısıyla, daha önce arada bir husumet olduğunda devletin verdiği bu silahı art niyetli ya da kötü niyetli kullanarak bir kişinin ölümüne sebep oluyor. 12'nci madde de çalışma saatlerini düzenleyen bir madde olduğu için burada çalışma saatleri dışında bekçinin tabancasını kolluk kuvvetlerine teslim etmesini öneriyoruz. Yani bu konu tam da Dülger'in söylediği konuyla örtüştüğü için ve aralık ayında, daha çok yeni bir vaka da yaşandığı için sizin çıkardığınız yönetmeliğin de aslında burada düzeltilmesi gerekiyor. Yönetmeliğin 34'üncü maddesine göre hafta izni ve diğer çalışma saatlerinde aslında bekçinin silahını teslim etmesi gerekir. Bu konuda biz bir önerge de hemen hazırlayalım.

Sayın Başkanım, eğer sizde bunu bir istişare edip... Oy birliğiyle aslında bunu da burada geçirebiliriz çünkü çok taze yaşanmış bir olay, arada husumet yaşanmış ve bir kişinin ölümüne sebep olmuş. Demek ki bunlar daha fazla yaşanabilir. Hazır konu da 12'inci madde de bununla alakalıyken bunu da buraya ekleyebiliriz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Teşekkür ederim.

Ali Bey...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Erkan Bey’in bitirdiği yerden tamamlayayım isterseniz. Yani şunu söylemek istiyor Erkan Bey: Bekçi arkadaşlarımız mesai saatleri dışında silahlarını karakola bıraksınlar, mesaiye gelince silahını oradan alsın çünkü husumeti olur, başka bir şey olur düşüncesi var. Bu düşünülebilir. Bilmiyorum, Genel Müdürlük ne der bu işe. Yani Emniyetin ve Jandarmanın görüşünü almak gerekir. Eğer olabilirse aslında mantıklı bir şey.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Husumeti olan... Daha kötüsü, onu aldığınız zaman elini ayağı bağlı bırakıyorsunuz. Hiç olmazsa caydırıcılığı olabilir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yaşanmış bir olay var ama Ümit Bey.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Tersi de olabilir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yani neyse, bu değerlendirilebilir.

Şimdi, tabii, asıl sorun şu: Bekçilik mi getirilmek isteniyor yeniden, geçmişte bildiğimiz bekçilik meselesi mi; yoksa gerçekten yeni bir kolluk mu kuruluyor? Bu tartışma sürekli konuşuluyor çünkü kargaşa var burada. Eğer bekçiye, mahalle bekçisi ise bu kadar yetkiye gerçekten gerek yok. Bekçinin görevleri belli ama “Hayır, biz ‘bekçilik’ adı altında bir polis örgütü kuruyoruz.” mu deniliyor? Bunu bir kez daha konuşmak, değerlendirmek gerekir diye düşünüyorum.

Bakın, az önce Mahmut Tanal söyledi, Sayın Bakan da yanıtladı onu. Polislerin, işte, polislik dışında görevlendirilmesi. Daha önce bu Komisyonda ben söylemiştim, Genel Kurulda da söylemiştim; bazı polis arkadaşlarımız doğuda, güneydoğuda terörle mücadele ederken, ciddi emekler sarf ederken bazıları da polisevinde, kreşte, sosyal tesiste görev yapıyorlar. Bunlar polis olmasın, bunları biz sivil memurdan gerçekleştirelim, sivil memur yapsın bu işi. Neyi? Ankara Polisevi’nde resepsiyonu; ne bileyim, başka bir şeyi, kreşi. Ve hak verilmişti, Bakan Yardımcımız Sayın Ersoy da “Evet, doğru, bu konuda bir düzenleme yapacağız, bir çalışma yapacağız.” demişti. Yani polislere nasıl ki meslekleri dışında görev yaptırılıyorsa bekçilerde de bu olacak gibi duruyor, böyle yaşanacak gibi, bu sorunu yaşayacağız gibi duruyoruz.

İkincisi: Sayın Dülger’in bahsettiği bu sıvazlama işinde “Evet, doğru, haklı bir eleştiri ve biz bu konuda gerekli adımı attık.” dediniz, teşekkürler. Başka haklı eleştirilerimiz de var, keşke o konuları da değerlendirsенiz. Mesela, bu elle yoklama işi... Yani bekçinin görevi elle yoklama olmamalı arkadaşlar. Bunu anlatmaya çalışıyoruz. Bekçi, Sayın Bakanımız örnek verdi işte “Kadın, kırmızı montlu, elinde silahlı birisi diyor.” dedi. “Ne yapacak bekçi? Nasıl yoklayacak?” dedi. Hatta Sayın Dülger de “Ayağıyla mı yoklayacak?” dedi böyle bir şaka yaparak. Bekçi, polisi arayacak orada, polise bilgi verecek. Yoksa bekçi, polis demektir yani eğer bekçi orada kolluk kuvvetine, polise, Jandarmaya haber vermezse, polis gibi davranırsa o zaman bu bekçi değil, polistir arkadaşlar. Bunun adını iyi koymak gerekir diye düşünüyorum ben.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – O sırada silahı çekip vursa...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yahu, kendisini tabii ki koruyacak. “Silahı olmasın.” demiyorum ben, tabii ki kendisini koruyacak. Ama çıkıp da orada “Gel bakalım, seni bir arayayım.” bilmem ne... Yani mesele, çok fazla yetkinin verilmesi bekçiye. Bu hata olacak, göreceksiniz; bir süre sonra, belki sizler, belki bir başka iktidar, belki başka bakanlar geldiği zaman “Ya, bu biraz fazla olmuş, biz bunu değiştirelim.” denebilir. O yüzden, şimdiden daha doğru yapmak gerekir diye düşünüyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Teşekkür ederiz.

Ensar Bey, buyurun.

ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 12’nci maddeyi konuşuyoruz. 12’inci maddede çalışma süresi kırk saattir. “Emniyet ve asayişin gerektiği durumlarda haftada bir gün istirahat verilmek kaydıyla bu süre arttırılabilir.” denmektedir.

Arkadaşlar, biz bekçinin çalışma saatlerini yani mesai süresini gün batımından, gün doğumuna kadar tarif ediyoruz. Örneğin, içinde bulunduğumuz bu günlerde hava akşam altıda kararıp sabah yedi buçuk, sekize doğru gün ağarmaktadır. Şimdi buradan baktığımızda on üç buçuk saatlik bir mesai. Bu süre, gene gün batımıyla gün doğumu arasındaki süre yaz aylarında dokuz saate kadar çıkıyor. Oysa 12’nci maddede süreyi haftalık kırk saat olarak tanımlıyorsunuz yani günlük sekiz saatten beş günlük bir mesai öngörüyorsunuz, ki bunun temeli de 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu. Bu hâliyle, arkadaşlar, mesai saati ve görev süresi aralığı çelişmektedir. “Emniyet ve asayişin gerektirdiği durum” hükmü yetersiz kalmaktadır. Ya mesai kavramının değiştirilmesi lazım bu kanunda ya sürenin değiştirilmesi lazım ya da vardiyalı bir çalışma sisteminin ele alınması gerekir diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Teşekkür ederiz.

Sayın Metanet Çulhaoğlu, buyurun.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Kanunun geneli üzerinde değerlendirmemi yaparken konuya değinmiştim ama bu çalışma saatlerini düzenleyen 12’nci madde süreyi kırk saat olarak belirliyor. Hemen akabinde de “Emniyet ve asayişin gerektiği durumlarda haftada bir gün istirahat verilmek kaydıyla bu süre arttırılabilir.” demekle kırk saati hükümsüz kılıyor. Yani, kırk saat hesap ettiğimizde, gerçekten, altı güne böldüğümüzde, bir gün istirahat düşündüğümüzde, 6,6 saat çalışmaları gerekiyor. Oysa hemen 2’nci fıkrasında “Günlük çalışma saatleri esas olarak güneşin batışı saatinden doğuşu saatine kadar olan zaman dilimini kapsayacak şekilde düzenlenir.” diyor. Bunu da ortalama on bir saat olarak değerlendirdiğimizde, bir gün istirahat verdiğimizde, “Altı gün altmış altı saat çalışır.” hükmü getirilmiş oluyor. Aslında, bu beki kardeşlerimiz istenildiği zaman altmış altı saat çalıştırılabilecek durumda bu yasaya göre. Dolayısıyla, bunun adaletsiz bir çalışma sistemi getireceğini düşünüyorum. Bunun daha gerçekçi bir şekilde düzenlenmesi gerektiği inancını taşıdığımı ifade ediyorum.

Yine, maddenin 3’üncü fıkrasında da bekçilere kamu düzeni ve güvenliğiyle alakalı yetki veriliyor. Kamu düzeni ve güvenliği yetkisi hâlihazırda Emniyet güçlerindeyken bu yetkinin bekçilere verilmesinin de sakıncalı olacağını düşündüğümü ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Biz teşekkür ederiz.

Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim, Sayın Başkan.

Tabii, Değerli Başkanım! birlikte İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 1982 yılında birlikte okuduk; benim fakülte sıra arkadaşım, Sayın Başkanımızla birlikte.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Sınıf arkadaşımız, evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Rahmetli Sayın Lütfi Duran idare hukuku dersimize gelirdi, “Kamu düzeni tanımı nedir?” derdi, “Çok muğlak.” derdi, “Belirsizdi.” derdi, “Kime göre kamu düzeni?” derdi. Sayın Başkanım da bu kavramı... Rahmetli Lütfi Duran hakikaten çok değerli bir Türk hukuk idarecisiydi ama yani bu kamu düzeni, şimdi, kime göre kamu düzeni? Size göre kamu düzeni farklı, bana göre farklı. Yani bence, bu şekilde muğlak cümlelerin buradan çıkarılmasında yarar var. Yani, net bir şekilde belirleyici olması gerekir.

İki: Şimdi, burada “Çalışma süresi kırk saattir.” ibaresini Sayın Başkanım, Sayın Dülger, gelin şöyle yapalım, “Kırk saattir.” demeyelim de “en fazla” diyelim yani “azami süre” diyelim. Burada “kırk saattir” ibaresi bence kanun tekniği açısından doğru değil, “En fazla kırk saat çalıştırılabilir.” diyelim.

Burada bir şey daha var: Peki, acaba bu bekçi arkadaşlarımız polis karakollarında da nöbet tutacak mı? Şu anda gidin, bakın, karakollarda nöbet tutan bekçiler var. Bunlar da nöbet tutacak mı, tutmayacak mı? Yani tutarsa ne olacak? İşte 11’inci maddesinde “çalıştırılmaz” dedik ama şimdi, Devlet Memurları Kanunu’nun 99’uncu maddesinde “izin süreleri cumartesi ve pazar günü” denildiği hâlde burada iznin hangi gün kullanılacağı muğlak Sayın Başkanım.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Herhangi bir gün.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Herhangi bir gün.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Haftada bir gün.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, bekçilerin aile düzenini, yaşantısını, hayatını bitireceksiniz. Böyle bir şey olmaz. Yani hiç olmazsa adamcağızın düğünü olur, cenazesi olur, bayram olur, seyran olur, çocuklarla bir araya gelmek ister. Yani bunların dünyasını ters çevirmiş olacaksınız, hep geceleyin çalıştıracaksınız. Hep gece çalıştırdık, güzel, peki bu geceleyin çalışacak olan kadın kardeşimiz de olmayacak mı?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Toplam 70 kişi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 70; peki, bu 70 kadın kardeşimizin, efendim, hamilelik dönemi, hastalık dönemi vesaire dönemleri olmayacak mı? Kadınları burada niye hiç hesaba katmıyoruz?

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Onlar Çalışma Kanunu’na göre düzenleniyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl Çalışma Kanunu’na göre? Bu işte kanun, kanun işte. Yani bu kadın hamilelik döneminde ne kadar izne ayrılacak? Bu kadını aynı şekilde, siz yine bu şekilde mi çalıştıracaksınız?

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Sonuçta devlet memuru değil mi Sayın Tanal? Oradaki hüküm uygulanacak işte.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani anladım da, arkadaşlar...

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Hamilelik döneminde hanımların nasıl çalışacağı belli, ne kadar izin alacağı belli.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Belli değil arkadaşlar. Bu kanun buna özgü, buna özgü getirin çalışmayı. Özel kanun varken genel kanuna gidemeyiz, bu konunun özünü ilgilendiren bir kanun.

Gelelim, burada daha ötesi var: Efendim, bu kanunun usul ve esasları -ee- İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmeliklerle belirlenir. Şimdi, içimizde kaymakamlık yapmış olan üstadımız var; başka var mı, yok mu?

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Hilmi Bey var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hilmi Bey var, biraz önce Sayın Komisyon Başkanımız Vali Bey vardı, üstat yine var.

Şimdi, arkadaşlar, bu çalışma saatlerini niye Valiliklere vermiyoruz, merkezde İçişleri Bakanlığına vermiyoruz? Yani hepsini niye İçişleri Bakanlığına veriyoruz? Bugün mesai Kilis’te ayırır, Şanlıurfa’da ayırır güneşin doğuşu, batışı; efendim, Hakkâri’de, Şırnak’ta ayırır, Tekirdağ’da, Edirne’de, İzmir’de ayırır. Yani, bunu niye merkezde İçişleri Bakanlığına, valiliklere, illerde valilere

vermiyorsunuz? Arkadaşlar, yani kalkıp İçişleri Bakanı Ankara’da oturacak, Hakkâri’nin, Şırnak’ın güneş saatiyle Edirne’nin mesai saatini aynı saatte belirleyecek; olmaz böyle bir şey. Geçmişte kanunda var. Orada bir hata mı vardı? Değerli Kaymakamız, Üstadım, siz onu hiç yanlış uyguladınız mı?

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Buradaki anlamı zaten şu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben karşılıklı sataşma olması açısından söylemiyorum.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Yok, biliyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doğruyu yapalım. Mademki yapıyorsa...

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Buyurun.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Şimdi, burada bahsi geçen, zaten akşam saatlerinde güneş battıktan sabaha kadar olan sürede her yerde farklı saatte akşam olup sabah olacağı için oradaki mülki idare amirleri yine bunu zaten belirleyecekler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, İçişleri Bakanına bu yetki veriliyor.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Şimdi, İçişleri Bakanı o yetkisini devredecek sonuçta.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Etmeyecek.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Yok, eder.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada bir devir yetkisi yok.

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Şimdi, bu konuda İçişleri Bakanı sizin de dediğiniz gibi Türkiye’nin tamamında bunu kullanmayacaktır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstadım, anladım...

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Bunun uygulaması her zaman öyle olmuştur, gene öyle olacaktır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, bakın...

MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Hakkâri Valisine ve Edirne Valisine ve diğer valilere de farklı tarihlerde, farklı zamanlarda uygulama kabiliyeti verebilmek için mutlaka valilere yetki verilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Vekilim, biz burada kanun koyucuyuz -Sayın Dülger Bey, bilmiyorum, dinliyor mu bizi ama tabii, bu konuda hep isminiz geçtiği için- burada mademki öyle bir şey düşünüyorsanız e biz sizi burada yapıcı bir muhalefet olarak uyarıyoruz. Yani, onu niye sonra bir daha çıkarıyorsunuz ki? Gelin, şimdiden düzeltin o zaman. Deyin ki “Ya, arkadaş, tamam, merkezî yerde İçişleri Bakanı; mahallî yerlerde, illerde vali, ilçelerde kaymakam yetkilidir.” İçişleri Bakanı kalkıp her gün bakacak.

Bazen dakikalarla çok sorun fark eder arkadaşlar. Yani bir yerde güneş beş dakika önce doğuyor, bir yerde beş dakika sonra. Bu niçin önemli? Herhangi bir bekçi arkadaşımızın olaya karışması hâlinde çok önemli. Görevi esnasında mıdır, görevi esnasında değil midir? Ondan sonra meteorolojiye göndereceğiz, “Efendim, Şırnak’ta güneş kaçta doğdu, Edirne’de kaçta doğdu?” Ya arkadaşlar, bu kadar uğraştırmayalım ya. Kanun koyucu tartışmaya mahal vermeyecek, daha düzenli, tertipli iş yapar.

Burada kadın personel arkadaşlarımızla ilgili hiçbir düzenleme, açıklama yok, âdeta kadınları yok saymışsınız. Kadınları yok saymışsınız, burada öncelikle kadın vekil arkadaşlarımız var, onların benden daha fazla ses çıkarmasını bekliyorum ben, sizden istirham ediyorum.

Sayın Başkanım, burada yıllık izinle ilgili düzenleme yok. Burada yıllık izinle ilgili de bir düzenlemenin olması lazım ama 5 yerde “yönetmelik” kelimesi geçiyor. Ya, arkadaş, toplam kanun zaten 18 madde, 5 yerde “yönetmelik” ibaresi niye geçer? Zaten başında demişsiniz: “Bu kanunun uygulamasıyla ilgili yönetmelikler düzenlenir.” Ayrıca, bilmiyorum, başka hangi kanunda var,

“yönetmelik” başlığı adı altında bir madde bir kanunda ben hatırlamıyorum. Genellikle ne olur? “Bu kanunun uygulamasıyla ilgili yönetmelikler çıkarılır.” deniliyor ama burada ayrıca, bir de yönetmelik maddesini koyma ihtiyacını hissetmişsiniz, bu kanun yapma tekniğine aykırıdır.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

Sayın Dülger, yani o konuşmaları bize de yansıtırsanız, belki bizim de fikrimiz değişir, önemli şeyler tartışıyorsunuz orada herhâlde.

OTURUM BAŞKANI SERMET ATAY – Sayın İbrahim Kaboğlu, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bizim konuşmalarımız lüzumsuz anladığım kadarıyla.

Teşekkür etmek istiyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Kale almıyor, önemsiz görüyor.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Sorularınıza cevap hazırlıyoruz Sayın Mahmut Tanal, sizi ciddiye aldığımız için çalışıyoruz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Ben de Sayın Dülger’in önemli bir temasından hareketle sözlerime başlayacağım. Toplum sözleşmesine değindi. Tabii, çok önemliydi. İsmimi zikrettiğiniz için değil, çok önemliydi çünkü sizin değindiğiniz toplum sözleşmesini bu masaya uygulayacağım ben. Bu masaya uyguladığımız zaman Anayasa madde 81 karşımıza çıkıyor: “Andiçme.” Yani burada tabii ki bunu okumaya gerek yok ama “...Anayasaya sadakattan ayrılmayacağıma; büyük Türk milleti önünde namusum ve şerefim üzerine andiçerim.” Şimdi, bizi buluşturan başlıca şey, anayasal ant, toplum sözleşmesi bu. Hangi partiye mensup olursak olalım “Anayasa’nın üstünlüğüne” diyoruz. O bakımdan, metinden “sıvazlama”yı çıkarmayı bir övünme meselesi olarak almayalım, belki bu şekilde çok açıkça Anayasa’ya aykırı olan hususların çıkarılmasını da bir ödev olarak, yükümlülük olarak addedelim. Biraz önceki konuşmanız bu bakımdan önemliydi.

Şimdi, benim burada bu 12’nci madde vesilesiyle değineceğim hususlar tam da buna işaret ediyor, bununla örtüşüyor. Bu bizim grubun verdiği öneriyi, değişiklik önerisini de aşan bir durum. Birçok hususa değinildi ama -hem Sayın İçişleri Bakanı Yardımcısı da buradayken- burada dikkat edin, birinci paragrafın ikinci cümlesi: “Emniyet ve asayişin gerektirdiği durumlarda haftada bir gün istirahat verilmek kaydıyla bu süre artırılabilir.” Şimdi, birincisinde bu. Peki üçüncü paragrafın son cümlesi, ikinci cümlesi ise: “Güvenlik veya kamu düzeni ile görevi etkileyen zorunluluk hallerine ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.” diyor. Şimdi, burada (3)’üncü fıkranın başında, burada kullanılan kavramlar (1)’incisinde “emniyet ve asayiş” diyor, (2)’ncisinde “güvenlik veya kamu düzeni” deniyor ve hem bu süreler belirleniyor. Biraz önce yapılan tartışmada, her ne kadar Mahmut Tanal 20’nci yüzyıla yollama yaptıysa da, tabii ki Lütfi Duran Hocadan sonra, Lütfi Duran Hoca’nın da katkısıyla, çok çaba gösterildi ve burada kullanılan kavramlar, kamu düzeni şu 3 ögeyle belirlenir: Güvenlik, sağlık ve dinginlik öğeleriyle. Ama “kamu düzeni” maddi bir kavramdır, bu nedenle sınırlı kavramdır, diyoruz.

Şimdi, bakıldığı zaman burada, “emniyet” demişiz, “asayiş” demişiz birinci paragrafta. Peki, üçüncü paragrafta ise “güvenlik veya kamu düzeni” demişiz. Aynı madde içerisinde 2 ayrı cümlede bu kadar farklı kavram olmaz. Tek bir kavram kullanalım. Bu birinci paragraftaki ikinci cümleye gerek yok. Eğer, bu maddeyi tutacaksak, o zaman üçüncü paragrafta “kamu düzenini etkileyen” diyelim ve bu kez Sayın İçişleri Bakan Yardımcısına hitap ediyorum: Bu belli zaten, kamu düzeninin zorunluluk halleri belli, bunu yönetmeliğe bırakmaya gerek yok. Kendinize çok fazla görev veriyorsunuz, altı ayda en az 12 yönetmelik. Burada bir cümleyle daha zorunluluk hallerini ya da işte “olağanüstü durumlar”

biçiminde ama bunlarda da, örneğin kırk saatte “Kırk sekiz saati geçemez.” biçiminde bir kuralla doğrudan yasayla düzenleme yapmış olacağız. Hem de bu metni kendi içerisinde -sonuç olarak 6 cümlelik bir metin- tutarlı hâle getirmiş olacağız. Burada yazmayan husus “günlük çalışma saatleri esas alınarak” diyorsunuz. O zaman “gece bekçiliği” anlıyoruz, biz. Peki, gece bekçiliği olacaksa, kanunun adında niçin “gece bekçiliği” yok? Sadece bu maddeden anlıyoruz.

Son olarak, demek ki burada yapılması gereken “kamu düzeni” kavramını öne alalım ve “kamu düzeni” kavramına bağlı olarak zorunluluk hâlini belirtelim ve bu şekilde bir yönetmelik gereği de doğmasın, çünkü bu kadar kısa bir maddenin yazımında bunca farklı deyimler kullanıldığına göre yönetmeliğin içerisine neler konulabilir, doğrusu bu bir soru işaretidir. Bu bakımdan, lütfen, bunun düzeltilmesi için teklif sahibi olarak siz inisiyatif alın, tıpkı “sıvazlama” gibi demeyeceğim, tabii ki. Çünkü, o artık iyice bu işin, bekçilik kanununun önüne geçen bir kavram oldu ama bunu düzeltme şeyini gösterirseniz, toplum sözleşmesi referansınız pek makbul olur ve eleştiri de gerçekten somut eleştiri hedefine ulaşır diye düşünüyorum.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Söz isteyen, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç.

Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, Sayın Hocamın bıraktığı yerden biraz devam etmek istiyorum. Özellikle, kanun metnindeki “güvenlik veya kamu düzeni ile görevi etkileyen zorunluluk halleri” diye devam ediyor. Şimdi, her şeyden önce şöyle bir ortak sözleşme yani Anayasa’dan itibaren şöyle baktığınız zaman, ilk etaptaki cümleler hep kamu düzenini, insan hak ve hürriyetlerine uygun olduğunu, bütün cümlelerde bunları görüyoruz. Hemen arkasında “ancak”la başlayıp mevcut olan ilkenin veya kuralın tam aksine bir hükümle karşı karşıya kaldığımız hususu Anayasa’nın bütün metinlerinde bu mevcut. Tabii, sadece Anayasa’daki metinlerle mi sınırlı? Hayır, kanunlarda, temel ceza yasalarında, Borçlar Yasası’nda ve birçok kanunda bu mevcut. Bunun benzer örneğini yine bu, 12’nci maddede görüyoruz. (3)’üncü fıkrada “Hiçbir şekilde çalışma süresi ve saatleri dışında çalıştırılmaz.” diyor. Fakat hemen arkasından bir istisna getiriliyor. Bu istisna ise “güvenlik ve kamu düzeni” diye bu kavramla olumsuzluyor. Peki, bu ne anlama geliyor? Buna şu şekilde bakmak gerekiyor: Öncelikle kanun maddeleri, anayasa maddeleri soyut kavramlardır. Bunlara canlılık katan, bunları canlı hâle getiren de mahkemelerdir, hâkimin kendi uygulamasıdır. Bu “kamu düzeni ve güvenlik” mahkeme kararlarında nasıl vücut bulmuş birkaç tane başlıklar altında hemen belirteyim. Birinci madde, makul bir sebep olacak. Diğer bir madde, demokratik toplum düzenini askıya almayacak. Bir diğer madde, “ölçülülük” ilkesi olacak, belli bir ölçüde olacak, keyfî olmayacak ve mahkemelerin bu şekildeki yorumuyla kamu düzeni ve güvenlik ilkesi vücut buluyor ve bu şekilde canlı hâle geliyor.

Peki, buradaki mevcut olan bu cümle ne anlama gelecek? Bu şu anlama gelecek değerli arkadaşlar: Benzer bir durum, Terörle Mücadele Yasası’ndaki “terör” kavramıyla karşı karşıya kalıyoruz. Yani “kamu düzeni” dediğin zaman her şeyi içine atabileceğin ve her şeye uyarlayabileceğin, mevcut olan durumla karşı karşıya kalıyoruz. Ben, yine, başa döneyim. Çarşı ve mahalle bekçileri kanunu özel bir kanundur. Genel kolluk kuvvetlerine ilişkin olan kanunlar ise polis ve jandarmanın yetkilerini ve anayasal bir yapı olarak tanımlıyor. Buna gerek var mı? Bizce gerek yok bu kanundaki yapılan bu değişikliklerle. Şimdi, yüz yıla yakın bir uygulamayla gelen Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu’ndan kaynaklı çok ciddi şikâyetlerle karşı karşıyayız. Bakın, öyle uygulamalarla -ben, uygulamada avukatlık yaptım- öyle şeylerle karşılaştık ki, kolluk kuvvetleri önce işlem yapıyor sonra arkasından işlem yaptıktan sonra mahkeme kararı geliyor. Sulh ceza mahkemelerinin kararları uygulamadan sonra

geliyor. Uygulama yapılıyor, hak ihlali meydana geliyor ve arkasından âdeta mahkemelere emir verircesine kararı kendi arkalarından geliyor. Dolayısıyla burada, bizim yapmamız gereken en önemli husus, demokratik bir toplum inşası için, demokratik bir toplum yapısının kurulması için çok zorunlu olan bir kanuni düzenleme değil, asla da olamaz. Niye değil? Çünkü doksan senedir bu temel kanunla asayışı sağlayan, mevcut olan olaylara müdahale eden ve bu uygulamaları sonucunda birçok mahkeme kararına konu olan ve genel anlamda gerek idare mahkemeleri ve gerekse hukuk mahkemelerinin verdiği onlarca, binlerce kararlar var ve bir şekilde bu düzenlemeleri ve bu uygulamaları da denetim altına alan uygulamalara tanık olduk ve biliyoruz.

Dolayısıyla, bizim, burada dile getirdiğimiz husus şudur: Bir bütün olarak ele aldığımızda yine Anayasa'ya aykırılık olduğunu düşünüyoruz. Hele hele çalışma süreleri anlamında da, şöyle bir çalışma hürriyeti açısından da baktığımız zaman da, yine bunun Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Biz teşekkür ediyoruz.

Görüşleriniz kayda girmiştir.

Madde üzerinde 2 tane önerge var, 1'inciye okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Söz istiyor musunuz?

Buyurun.

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Değerli Komisyon üyeleri, 11'inci ve 12'nci maddeyi şimdi arkadaşlarımız söz aldı, yani, bırakın siyasi kavramlar olmayı, siyasi kavramlar olsa, ben ısrarınızı anlarım. Ama teknik, maddi hatalar var burada. Yani, birinde diyor ki: “Altı gün, güneş battığından güneş doğana kadar.” Arkadaşımızın biri hesapladı, altmış altı saat ediyor. Birisinde diyor ki: “Haftalık çalışma süresi kırk saat.” Birinde diyor ki: “Haftada bir gün izinli olabilir.” Arkadaşlar, bunlar somut, maddi çelişkiler; bunlar siyasi konular değil. Yani, maddeyi bu kanun düzenleyici veya yazar ne kadar özensiz, ne kadar dikkatsiz... Ben şunu da biliyorum; şimdi Başkan oylamaya sunacak, bu olduğu şekilde geçecek. Bilmiyorum, yani, biraz ciddiyet, lütfen ben biraz ciddiyet diyorum. Yani, 2 madde içinde o kadar birbiriyle çelişen durum var ki bunu düzeltmeyip bir de karşı çıkıyoruz, oylamaya gidiyoruz, el kaldır indir, el kaldır indir. Demokrasi dediğiniz bu mu arkadaşlar? Çoğunluğun tahakkümü müdür? Lütfen, ben bu konuda... Maddi hatalar bunlar, somut hatalar. Bunları bari düzeltelim.

Teşekkürler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, bir dakika söz verebilir misiniz?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Vereceğim de şimdi değil.

Tamamladınız mı Zeynel Bey?

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Peki.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Maddede vereceğim size söz; usule uyalım.

CHP'nin 1'inci önergesinde küçük bir değişiklik yaptı arkadaşlar, 2'nciyi dağıttım onu esas alın lütfen.

Önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas no.lu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 12'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının ikinci cümlesinin, (3)'üncü fıkrasının son cümlesinin madde metninden çıkarılmasını, (2)'nci fıkrasına “şekilde” ibaresinden sonra gelmek üzere “sekiz saati geçmemek üzere” ibaresinin eklenmesini ve maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“(4) Çarşı ve mahalle bekçileri mesai saatleri dışında silahlarını bağlı oldukları birime teslim ederler.”

Erkan Aydın

Ensar Aytekin

Nihat Yeşil

Bursa

Balıkesir

Ankara

Yaşar Tüzün

Faruk Sariaslan

Bilecik

Nevşehir

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Erkan Bey, buyurun.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biraz önce madde konuşulurken de başlarken de ifade etmiştik. Mesai saati dışında, aralık ayında bir bekçinin bir vatandaşın ölümüne karıştığını, bundan dolayı da silahını mesai saati dışında teslim etmesiyle ilgili.

Şimdi, bu görüşü aslında destekleyen 2'nci maddede bizim ısrarla iddia ettiğimiz, 2 Ocak tarihinde Sayın Cumhurbaşkanının Şehir ve Güvenlik Sempozyumu'nda “Başka yollar, yeni güvenlik önlemleri bulmalıyız, hendeklerle ve surlarla artık şehirleri koruyamayız.” dediği ve bundan dolayı 2'nci maddede “silahlı bir kolluk” ifadesinin “silahlı bir kuruluş” olarak düzenlenmesi gerektiğini iddia ettiğimiz ancak sizin 2008 yılındaki düzenlemeden dolayı bunun bu şekilde olacağını söylediğiniz bir tartışma yaşadık. Biz bu tartışmanın ve bizim şüphelerimizin de giderilmesi açısından eğer bekçilere mesai saati dışında, ki İçişleri Bakanlığı Yönetmeliği'nin 34'üncü maddesinde de uzun izinlerde, mezuniyetlerde ve hastalıkta zaten teslim etme zorunluluğu var; diğer kolluk kuvvetleri gibi değil. Yani, bir jandarma ya da polis gibi devamlı yanında beylik silahı gibi durmuyor. Bizim de bu çekincelerimizin boş çıkması açısından eğer bekçiler mesai saati dışında bu silahlarını teslim ederlerse hem aralık ayındaki yaşanmış münferit olayların yaşanmasının önüne geçilir hem de bizim tereddüt ettiğimiz üçüncü bir kolluk kuvveti yaratılıyor endişesi ortadan kaldırılır. O yüzden, bunun da müzakere edilerek, ortak bir önergeyle çevrilerek teslim edilmesini öneriyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum, kayıtlara girdi.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özur dilerim. Maddeyle ilgili, oylamaya sunmadan önce özellikle bu maddeyle ilgili bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, bu 12'nci maddede “emniyetin ve asayişin gerektirdiği durumlarda” deniliyor ya Başkanım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Evet efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada, bana göre –bilemiyorum, takdirlerinize sunuyorum, sayın arkadaşlarımız ne der- “emniyet ve asayişin gerektirdiği acil” durumlarda bari koyun. “Acil” ibaresi belki kısıtlar, keyfiliği engellemiş olur, yani, orada acil durumda...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – “Acil ve zorunluluk” deyin mi diyorsunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Acil veya zorunluluk” deyin. Yoksa, bu şekilde “emniyet ve asayişin gerektirdiği durumlarda” dersen sen, her an için size göre gerekir bana göre gerekmez. Yani, bu bence hiç olmazsa somut gerekçesinde koymuş olursunuz; bu bir.

İkincisi Sayın Başkanım, şimdi, burada dikkat edilirse, kanunun adı “Çarşı ve Mahalle Bekçileri”. Arkadaşlar, ben bilmiyorsam beni düzeltin, öğrenmek istiyorum ben. Tüm mahalle içerisinde bulunan sokağı, içerisinde bulunan caddeyi, içerisinde bulunan çarşırı da kapsar Sayın Başkanım. Yani, mahallenin kapsamadığı bir çarşı var mı arkadaşlar? Burada “çarşı” ibaresi, kanunun adı doğru değil bir sefer. Yani, şöyle yapın; ya “mahalle bekçileri” yapın madem gece çalıştıracaksınız “gece bekçileri” yazın; öyle ya. Biz kanunun adıyla baktığımız zaman ona göre hani benim giydiğim elbisenin ölçüsü ayrıdır, sizinki ayrıdır yani bir bedenimiz, bir numaramız vardır. Kanunun da bedeni, numarası buna göre olmalı, yani siz hem diyacaksınız ki “ya arkadaş çarşı ve mahalle bekçileri” zaten mahalle çarşırı da kapsıyor. Bana bir örnek verebilir misiniz ki efendim filan çarşı mahallenin kapsamı dışındadır. Yok böyle bir şey.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öneri: Ya, “gece bekçisi” ibaresi koyalım Sayın Başkanım, ya “mahalle bekçisi” ibaresini koyun.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum, kayıtlara girdi.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – 13’üncü maddeye geçmeden Yaşar Bey, buyurun efendim.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gerçi teklifin üçte 2’lik bölümü bitmiş bulunuyor ama özellikle tekrara düşmemek için, soru-cevap noktasındaki soru-cevaba muhatap olunmaması için maddeler üzerinde teklif sahibi arkadaşlarımızdan bir ikisi genel üzerinde bir sunum yaptı ama maddeler üzerinde bir sunum yaparsa en azından Komisyon üyelerimiz hem tekrara düşmemiş olurlar hem de soru-cevap noktasında soru-cevap gelmemiş olur diye düşünüyorum. Böyle bir uygulama yapsanız daha doğru olacağını düşünüyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yani, maddeyi okuttuktan sonra...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Teklif sahibi veya Hükümet adına yetkili arkadaş kimse burada o madde hakkında kısaca Komisyonumuzu bilgilendirse hem tekrara düşmemiş olur hem soru-cevap noktasında fazla soru gelmemiş olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yani, benim gördüğüm aslında arkadaşlarımız Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimiz, misafir değil Komisyon üyesin olmayan milletvekillerimiz katkı sağlamak için gelmişler, yani o yüzden...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Kısaca da bilgilendirirse daha doğru olur diyebilirim yöntem açısından, takdir sizin Sayın Başkanım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, peki saygı duyuyorum. İsterseniz Muhterem Bey, yapalım böyle bir şey,

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gerçi katkılarımız dikkate alınmıyor.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Kayıtlara giriyor efendim, bunlar yargı süreçlerinde üstün düşünceleriniz kayıtlara giriyor, arşive giriyor, tarih bunları yazacak efendim.

13’üncü maddeyi okutuyorum.

Disiplin, ödül ve performans değerlendirme

MADDE 13- (1) Çarşı ve mahalle bekçilerinin disiplin, ödüllendirme ve performans değerlendirme işlemlerinde istihdam edildikleri genel kolluk kuvvetine göre emniyet ya da jandarma hizmetleri sınıfı mensuplarına uygulanan hükümler uygulanır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Muhterem Bey, birkaç cümleyle... Madem Yaşar Bey... Bence uygun güzel bir görüş...

Buyurun söz sizde. 13’üncü maddeyle ilgili siz veya Emniyetten biri de olabilir.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Veya teklif sahibi de olabilir Başkanım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Teklif sahibi bir an için ihtiyaç için çıktı, buradaydı yoksa dokundurma, ihtiyaçtan çıktı diye düşünüyorum.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Başkanım, bu maddedeki murat, disiplin açısından, ödül ve performans açısından eğer emniyet hizmetleri sınıfında çalışan bir çarşı ve mahalle bekçisi ise Emniyetin hukuk sistemine tabi olacağını, yine eğer jandarma hizmetleri sınıfında çalışıyorsa, orada görevlendirilmişse disiplin, ödül ve performans değerlendirmesi açısından Jandarmanın hukuk sistemine tabi olacağını belirten bir madde. Bundan ibaret bu.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – “Bu da yönetmelikte açıkça yazılacak.” diyorsun. “Çarşı ve mahalle bekçileri” bölümü başlığı altında, onların disiplin mevzuatında değil mi?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Bunların kanunu var mesela, Genel Kolluk Kanunu var; yine, disiplin ve ödülleri belirten 7068 sayılı Disiplin Kanunu var; aynı kanuna tabi olacağını belirten bir madde.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

Söz isteyenlere söz veriyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ben bir soru sorabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Emniyet teşkilatında ve Jandarma teşkilatında performans değerlendirmesine dayanak oluşturacak bir düzenleme var mı? Ödül ve disiplinden bahsetmiyorum. Performans değerlendirmesi yani bu bir forma bağlanmış mı? Performans değerlendirme karşısında nasıl yapıyor?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Bunun bir yönetmeliği var. Bu yönetmeliğe göre zaten şu anda emniyet hizmetleri sınıfında da bu uygulanan bir madde. Belli şartları var, yöntemi var yönetmelikte belirtilmiş ona göre değerlendirme yapılıyor. Şu anda uygulanan bir durum var zaten.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Taltif veriliyor. Taltifi soruyor aslında, performans ve disiplinin dışında taltif var.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Performans değerlendirme de var.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Köklü bir uygulaması var bunun, köklü bir uygulaması var Emniyette taltifin.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – 3201 sayılı Kanun’un 85’inci maddesinde bunun dayanağı var.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Dayanağı, köklü de bir uygulaması var evet. Kadimden gelen Emniyette mesela kaçakçılıkla mücadelede eğer madde yakalayanlara şu şu...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkan ödül başka bir şey, performans başka bir şey.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Performansa dayalı, performansa dayalı evet.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sicil değerlendirme de başka bir şey.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Biliyorsunuz, sicil kaldırıldı. Sicil değil bu, performans değerlendirmesi. Buna ait de az önce belirttiğim 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’nun 85’inci maddesinin başlığı da “Personelin Performansının Değerlendirilmesi” başlığıdır orada detayları yazıyor ona uygun da bir yönetmeliğimiz var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kaçınıcı madde?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – 85.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, söz isteyen var mı maddeyle ilgili?

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, burada evet, ödüllendirmeye ilgili gerek Emniyet mensuplarının gerek jandarma hizmetlerinin ayrılan sınıflara göre ayrı ayrı atfı yapılmış durumda. Mesela bugüne kadar, 15 Temmuz FETÖ darbesinden sonra hiç Emniyet mensuplarına ve Jandarmaya ödüllendirme yapıldı mı? Yapıldıysa bunun kriteri nedir mesela? Objektif bir kriteri var mı, yok mu? Kaç kişiye yapıldı? Ve bunlar bulundukları mevki, makama göre sınıfları nedir? Yani bir operasyona katılan düz polise mi yapıldı bu? Kaç polise yapıldı? Veya üst makamda bulunan kişilere mi bu dağıtılıyor? Bunun kriteri nedir? Burada açık ve seçik bir vaziyette bizi aydınlatırsanız sevinirim. Ayrıca kaç kişiye verildi? Bu ödül verilirken verilenin içerisinde kaç amirdi, amir pozisyonundaydı, kaç düz polis veya rütbesi düşük olan jandarma arkadaşlarımız vardı? Teşekkür ediyorum. Yani buradan nereye ulaşmaya çalışıyorum, adil ve objektif kriterlere göre bekçilere de dağıtılıp dağıtılmayacağı hususunda şüphelerim var onun için sordum.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Biz teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlarımız istesin 2019’u mesela, hazırlasınlar yetişirse şimdi veririz yoksa sonra.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Bu konuda rakamları daha sonra paylaşalım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Olabilir, tamam teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, yazılı olarak bize bilgi verecek öyle mi?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Cevaplıyorum, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’nun 86’ncı maddesinde madalya ve ödüller düzenlenmiş durumda. Bu Kanun’un 86’ncı maddesine göre de çıkarılmış bir yönetmeliğimiz var madalya ve ödüllerle ilgili. Bu yönetmeliğe göre bunlar düzenleniyor. Yine, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Kanunu’nda da buna benzer bir madde var, bu maddenin dayanağında çıkarılan bir yönetmeliğimiz var. Bütün madalya ve ödüllerin düzenlemesi burada hepsi belirtilmiş durumda ve buna uygun olarak yapılıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Bakanım, madalyadan ziyade parasal anlamda ödüller dağıtılıyor, benim amacım bu.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Aynı maddede hepsi detaylı bir şekilde var Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 15 Temmuz FETÖ darbesi gecesinde biz burada, Meclisteydik. Buradaki Meclisteki polisler dağıtılmadı. Buradaki polisleri çağırın mesela, deyin ki size dağıtıldı mı? Yani burada o gece görev yapan polise dağıtılmayacaksa diğerlerine, yani hepsine dağıtılması lazım, yani o gece bu insanlar burada herkes canla başla, yani ölümle karşı karşıyaydı bu arkadaşlar.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Konuyu inceleyelim Sayın Vekilim, ama bu konuda hiçbir mağduriyet oluşturulmadan uygulama yapıyor yani ona kefiliz.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben tabii, aynı zamanda Sayın Bakan Yardımcısına soru şeklinde de olacak, şimdi bu madde bir yollama maddesi tıpkı silah kullanma maddesinde olduğu gibi bu da bir yollama maddesi. 2'nci kategori hükümler yönetmeliğe bırakılıyor, esasen burada yapılan düzenlemeler 5, 6, 7, 8'de olduğu gibi çok tartıştık ve çok sorunlu maddeler. Şimdi, Sayın Bakan Yardımcısı, bekçi, her ne kadar bekçiye çok fazla görev ve yetkiler verilmişse de ki aynı zamanda seyyar bir görev, yani belirli bir yerleşik düzeni de yok. Acaba disiplin bakımından özellikle karakolda görev yapan polisler göre aynı disiplin kurallarına tabi tutulabilir mi? Sahada o kişiler zannediyorum o konuda bekçilere yönelik farklılaştırılmış bir düzenleme yapmak gerekir. Tıpkı uygulama burada mesleki farklılık nedeniyle çok zor hatta bence ödüllendirme ve performans da öyle. Keşke tabii burada sayın vekillerin sordukları performans kriterleri, ödüllendirme kriterleri veya disiplinin asgari gereklerini bu maddeye dercedebilseydiniz de hiç değilse bekçilere yönelik ayrı bir düzenleme yapıyor olmanızın da bir anlamı ortaya çıksaydı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Belki Sayın Bakan Yardımcısı bir iki şey söylemek isteyebilir çünkü soru sordum yani farklı kategori, her ne kadar içerisinde o seyyar bir görev.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Söz istemediği için...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yine de bir açıklama yaparsa.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Şimdi, bu konuda bekçiler, Emniyette çalışanlar emniyet hizmetleri sınıfına, Jandarmada çalışanlar jandarma hizmetleri sınıfına tabi olacaklar. Az önce buradan Sayın Komisyonun onayladığı maddelerden bir tanesi de buydu. Dolayısıyla Kolluk Disiplin Kanunu'nda belirtilen bütün kolluğa tabi personele de aynı şekilde disiplin hükümleri uygulanacak. Burada farklı bir durum söz konusu değil.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bence farklılık var. Niye var? Jandarma ve polis şu anda özlük haklarında farklı. Burada da Jandarmada çalışan bekçinin farklı özlük hakkı olacak, poliste çalışanın farklı özlük hakkı olacak. Yani gelin o zaman polisin özlük haklarını 3600 jandarma gibi yapın o zaman dediğiniz gibi farklılık olmaz. Şimdi, düşünebiliyor musunuz? Aynı kanunla sınavına girecek, aynı elbiseyi giyecek, aynı silahı taşıyacak, aynı unvanı olacak, birisi Jandarmaya bağlı olduğu için ayrı bir statü olacak yani...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Olmayacak, madde var madde. Geleceğiz biraz sabır.

Evet, Erkan Bey buyurun efendim.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ben de çok kısaca bir soru sorayım.

Ödül ve performans, işte ceza, hepsi burada. Jandarmaya ve Emniyete bağlı olarak çalışan bekçilerin maaşları ne olacak ya da şu anda ne? Maaş farkları nasıl?

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SELAMİ HÜNER – Özlük hakları eşit olacak.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Eşit. Maaşları aynı. Ne maaş alıyorlar acaba şu anda?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Bilemiyorum tamamını.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SELAMİ HÜNER – 4.500.

ERKAN AYDIN (Bursa) – 4 bin küsur. Tamam teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – O konuda bir boşluk diyorsunuz, Selami Bey öyle anlıyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI SELAMİ HÜNER – Efendim bir sonraki maddeye ya da iki sonraki maddeye baktığımızda “Jandarmada çalışacak olan, görev alacak olan çarşı ve mahalle bekçilerinin özlük ve sosyal hakları da emniyet hizmetleri sınıfindakilerle aynı olacaktır.” hükmü mevcuttur. Şimdi arkadaşlarım tam verdiler, özür diliyorum maaş konusunu 4 bin küsur demiştim. 11’inci yani ilk başlayanın 5.071 lira lise mezunlarına, yükseldiği takdirde yani devlet memurluğu derecesi yükseldiğinde 5.467 TL’ye geliyor. Ön lisans veya lisans mezunlarında ilk girdiklerinde 5.078, 1’inci dereceye geldiklerinde 5.625 olarak gözüktüyor şu anda.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

Söz isteyen sanırım yok.

2 önerge var; önergenin 1’incisini okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’nin 13’üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Söz istiyor musunuz?

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Hayır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu’na tabi olan bekçiler Emniyet ve Jandarma mensuplarının 5757 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’nda belirtilen disiplin, ödüllendirme ve performans değerlendirme işlemlerine aynı şekilde tabi tutulabilecektir. Böylece iç hizmet uygulamaları açısından herhangi bir eğitim sürecinden geçmeyen bekçiler genel kolluk kuvvetleriyle tamamen aynı statüde değerlendirilip bu maddeyle de örtülü bir rütbe artırımıyla onurlandırılacaktır. Herhangi bir profesyonellik gözetilmeden bir imtiyaz yaratacak olan bu madde çıkarılmalıdır.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 13- (1) Çarşı ve mahalle bekçilerinin disiplin, ödüllendirme ve performans değerlendirme işlemlerinde uygulanacak hükümler kanunla düzenlenir.”

Ali Öztunç

Erkan Aydın

Ensar Aytekin

Kahramanmaraş

Bursa

Balıkesir

Faruk Sarıaslan

Nihat Yeşil

Yaşar Tüzün

Nevşehir

Ankara

Bilecik

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Söz isteyen? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Değiştirilmesini önerdiğimiz 13'üncü maddede, çarşı ve mahalle bekçilerinin disiplin, ödül ve performans değerlendirmelerinin emniyet ya da jandarma hizmetleri sınıfı mensuplarına uygulanan hükümlere göre yapılacağı ifade edilmektedir. Oysa, görev ve yetkileri farklı olan çarşı ve mahalle bekçileri için kanunla farklı bir değerlendirme sisteminin düzenlenmesi gerekmektedir. Bu tür bir kanuni düzenlemeye olanak tanımak amacıyla maddenin değiştirilmesi önerilmektedir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

Yönetmelik

MADDE 14- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmeliklerle belirlenir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Madde üzerine söz isteyen?

Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Kanun tekniği açısından -söylemiştim zaten- zaten burada kanunun uygulamasıyla ilgili yönetmeliklerin çıkarılması, gerek bu Anayasada hüküm var; yetki veriyor. Zaten burada ihtiyaç duyulan her maddenin altında uygun görülürse “Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikler” deniliyor. O zaman, ya o maddelerdeki “yönetmelik” ibaresini çıkarın, birden fazla tekrar olmamış olur; bu madde kalsın veyahut da bu maddeyi çıkarın diğerleri kalsın. Yani, bu lüzumundan fazla tekrar yapmış oluyor. O anlamda, bu öneride bulunuyorum. Tabii, karar, takdir sizin.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu, buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan Vekili, şimdi bu, yönetmeliğe ilişkin genel bir madde. Oysa birçok maddede yönetmeliğe yollama yapılıyor. Yaklaşık 15 maddelik kanunun metnine baktığımız zaman, yeniden yazılan madde sayısı 5'i geçmiyor. Çünkü bir kısmı diğer kanuna, Jandarma ve Emniyete yollama yapıyor.

İki kategori yönetmelik söz konusu. Şimdi, acaba bu kadar alelacele, yasa tekniğine aykırı bir yasa önerisi hazırlamak için acil durum neydi? Yani, öyle ya, yönetmeliklerle neyi düzenleyeceksiniz burada? Dün tartıştığımız konular; 5, 6, 7, 8 çok ayrıntılı, çok somut maddeler. Bunun neresi düzenlenecek? Bu kadar hassas bir konuda, özellikle özgürlük ve güvenlik dengesi açısından ve sayın vekillerin farklı biçimlerde işaret ettiği Anayasa'nın çok somut maddeleri karşısında Anayasa'nın özellikle 13'üncü ve sonraki 19, 20, 21'inci, 22'nci maddeleri açısından sakıncalı değil mi? Yani bence bu madde, bu yönetmelik maddesi artı bir maddedir, gereksiz bir maddedir. Bunun çıkarılması, diğer yönetmeliklerin saygınlığını teslim edecektir. Yoksa siz diyorsunuz ki "Sınavla ilgili yönetmelik hazırlanacak, başka bir konuda yönetmelik hazırlanacak..." Peki bu yönetmeliği neyle ilgili hazırlayacaksınız? Burada bir tür yönetmelikler fetişizmi söz konusu değil mi? Oysa bir yasa yapıyorsunuz ve 5 madde koyuyorsunuz. En az 5 ayrı yönetmelik hazırlayacaksınız. Zannediyorum bunu gidermek bunu yazarların görevi olsa gerek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ben çok teşekkür ediyorum.

Sanırım söz isteyen yok.

2 önerge var maddeyle ilgili.

1'inci'yi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Zeynel Bey söz istiyor musunuz?

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bekçilik sisteminin kurumsallaşması ve yoğunlaşmasıyla birlikte toplum üzerindeki baskı artırılmakta, iktidarın bekasını korumasının araçları oluşturulmakta, Türkiye'de hukuk devleti daha fazla aşındırılmakta, toplumsal taleplerin şiddetle bastırılması için zemin yaratılmak istenmektedir. Dolayısıyla her bir maddesi bu çerçeveye hizmet eden kanun teklifinden ivedilikle vazgeçilmesi ve baskı yerine özgürlük, otoriterliğe karşı demokrasi, haksızlığa karşı adalet, ayrışmaya karşı birlikte yaşam, ayrımcılığa karşı eşitlik şiar edinilmelidir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas no.lu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesine "esaslar" ibaresinden sonra gelmek üzere "Adalet Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı'nın görüşü alınarak" ibarelerinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Öztunç
Kahramanmaraş

Erkan Aydın
Bursa

Ensar Aytekin
Balıkesir

Faruk Sariaslan

Nihat Yeşil

Yaşar Tüzün

Nevşehir

Ankara

Bilecik

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Yaşar Bey...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Gerekçe...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Değiştirilmesini önerdiğimiz teklif metninin 14’üncü maddesi, kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenmesini öngörmektedir. Oysa kanun teklifiyle çarşı ve mahalle bekçilerine, yerel yönetimlerin, sağlık birimlerinin ve adli birimlerin görev ve yetki alanına giren birçok görev ve yetki verilmektedir. Dolayısıyla hazırlanacak yönetmeliklerle ilgili olarak İçişleri Bakanlığının, Adalet Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşünü alması gerekir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi okutuyorum:

Değiştirilen hükümler

Madde 15- (1) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin “VIII - JANDARMA HİZMETLERİ SINIFI” başlıklı bendinde yer alan “ve uzman jandarmaları” ibaresi”, uzman jandarma ile çarşı ve mahalle bekçilerini” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 13 üncü maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Jandarma Hizmetleri Sınıfında yer alan çarşı ve mahalle bekçileri hakkında, Emniyet Hizmetleri Sınıfında yer alan emsali çarşı ve mahalle bekçilerinin mali ve sosyal hakları aynı usul ve esaslar çerçevesinde uygulanır. Bunlar hakkında birinci fıkranın ikinci cümlesi uygulanmaz.”

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3 tane önergemiz var.

Önergeleri okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’nin 15’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özen

İstanbul

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyle ilgili gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 36’ncı maddesinde yapılan değişiklikle çarşı ve bekçileri de uzman Jandarma mensupları ile beraber “Jandarma Hizmetleri Sınıfına” dâhil edilmektedir.

Ayrıca 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu’nun 13’üncü maddesine eklenen bir ek fıkrayla Jandarma veya Emniyet teşkilatında istihdam edilecek bekçilerin mali ve sosyal hakları bakımından diğer kolluk kuvvetleri mensuplarıyla aynı usul ve esaslar çerçevesinde uygulanmasının yasal zemini hazırlanmaktadır. Fakat bu kanun teklifi baştan sona sorunlu olduğu için bu maddenin de çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas numaralı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’nin Teklifinin 15’inci maddesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Öztunç

Erkan Aydın

Ensar Aytekin

Kahramanmaraş

Bursa

Balıkesir

Faruk Sarıaslan

Nihat Yeşil

Yaşar Tüzün

Nevşehir

Ankara

Bilecik

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Gerekece...

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekece:

Teklifin 15’inci maddesinin teklif metninden çıkarılması önerilmektedir.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3’üncü önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) sayılı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Sermet Atay

Mustafa Yel

Müslüm Yüksel

Gaziantep

Tekirdağ

Gaziantep

“(3) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu’nun 40’inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin “II- Emniyet mensupları” başlıklı alt bendine aşağıdaki (5) numaralı sıra eklenmiştir.

“5. Çarşı ve mahalle bekçileri 60”

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik)- Başkanım bu önerge bize dağıtılmadı ama.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Dağıtıldı.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik)- Bize gelmedi.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Hatta “Dün akşam dağıttık.” diyor arkadaşlar. Demek bir kargaşa olmuş.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik)- Son dakika golü atıyorsunuz.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Bugün bir daha dağıtılmış. Bir götürelim Yaşar Bey’e verelim.

Bekçilerin 60 yaşında emekliliğini öngören bir düzenleme.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik)- Bir görelim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önerge sahiplerinden söz isteyen var mı? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle çarşı ve mahalle bekçilerinin emeklilik yaş hadlerinin 60 yaş olarak düzenlenmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Evet, önergeyi oylarınıza...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada 60 yaş diyorsunuz ama kadın polisler olsa onlarda mı 60 yaş olacak. Herkese 60 yaş aynı potada olur mu yani?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – En fazla, en fazla, azami yaş sınırı...

Doğru mu Selami Bey?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Erken de olabilir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım ama genel kanunda olunca yönetmelikle bunu aşağı çekemezsiniz ki

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Hayır, Devlet Memurları Kanunu’nda ve...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim...

O zaman Emniyet mensubu kadın arkadaşlarımızın emekliliği neyse, 60 ise öyle ya genel atfı yapın oraya, orada kadınlar kaçında emekliye ayrılıyorsa burada da kadın o yaşta emekliye ayrılınsın.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE - Devlet Memurları Kanunu’nda var zaten o Sayın Vekilim, Devlet Memurları Kanunu’nda var zaten o.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Varsa zaten o zaman oraya atıf yapalım.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE - O zaman 65’e çıkar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki burada 60’ı yapınca kadın arkadaşlarımız kaçında emekli olacak?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE - Çalışma Bakanlığından görevli arkadaşımız var. İsterseniz teknik olarak bir açıklasın.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Kim var heyeti bilgilendirin.

Açıyorum o mikrofonu Serdar Bey, meramımızı anlatalım Komisyona.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAMU GÖREVLİLERİ EMEKLİLİK DAİRE BAŞKANLIĞI UZMANI İRFAN TOKATLIOĞLU – Sayın milletvekilimizin sorduğu hususu açıklayayım. Burada düzenlenmek istenen şey çarşı ve mahalle bekçilerinin en fazla çalışabilecekleri yaş hadlerini düzenliyoruz. Malumunuz olduğu üzere, normal devlet memurları 65 yaşına kadar çalışabiliyorlar, eğer istisnalar arz edilmemişse. Örnek veriyorum, polis memurlarımız 55 yaşına kadar çalışabilmekteler. Sizin sorduğunuz kadın memurlarımızın istekle emeklilik yaşı o bambaşka bir düzenleme, 58 yaşında ve 60 yaşında istekle emekli olabilirler.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Madde var onunla ilgili düzenleme var.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAMU GÖREVLİLERİ EMEKLİLİK DAİRE BAŞKANLIĞI UZMANI İRFAN TOKATLIOĞLU – Tabii ki. O hem 5534 sayılı Emekli Sandığı Kanunun’da hem de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunun’da açıkça...

MAHMUT TANAL (İSTANBUL) – Polis hükümlerine tabii ise, polis 55 ise bunları niye 60’ta emekliye ayırıyorsunuz? Bu daha fazla dağda taştta dolaşacak.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAMU GÖREVLİLERİ EMEKLİLİK DAİRE BAŞKANLIĞI UZMANI İRFAN TOKATLIOĞLU – Sayın milletvekilim, eski kanunda da yürürlükten kaldırılan kanunda da zaten yaş hadleri 60 olarak belirtilmişti. Burada da onun devamına yönelik bir...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım ama bakın, burada üst maddede “Onların hükümlerine tabidir.” diyoruz. Tabi ise eğer bunlar karda kışta gece gündüz sürekli...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gönüllü, gönüllü. Gönüllü dilekçe verirse ayrılıyor adam. Çalışamayacak durumdaysa gitsin ayrılınsın, emekli olsun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim anladım, özlük hakları hep aynıysa, bunda da 55 ise, 55 yapın.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ya niye zorunluluk? Opsiyon tanıyorsunuz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Söz isteyen? Yok.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

Yürürlükten kaldırılan Kanun ve atıflar

MADDE 16- (1) 14/7/1966 tarihli ve 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta 772 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Söz isteyen yok sanırım.

Önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas no.lu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zeynel Özgen

İstanbul

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

1966 yılından bu yana var olan Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu bu maddeyle tamamen yürürlükten kaldırılarak, mevzuatında yapılan atıfların ise bu kanuna yapılmış sayılması amaç edinmiştir. Hukuken bir karışıklık barındıran bu madde inisiyatifi yürürlükten kaldırılan bir kanunun mevzuatlarına bırakmıştır. İnsan hakları, demokrasi ve özgürlükler açısından genel olarak sorunlu bu kanun teklifi kabul edilemez bir nitelik taşımaktadır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2555 esas no.lu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesinin (2) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Öztunç

Erkan Aydın

Ensar Aytekin

Kahramanmaraş

Bursa

Balıkesir

Faruk Sarıaslan

Nihat Yeşil

Yaşar Tüzün

Nevşehir

Ankara

Bilecik

“(2) Diğer kanunlarda 772 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu kanuna yapılmış sayılır.”

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Yaşar Bey, buyurun.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Gerekçe...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif edilen madde metninde yer alan “mevzuat” kavramı idare düzenlemeleri de içermekte olduğundan, kanunla bu tür idari düzenlemelere atıf yapılması dolayısıyla onlarda değişiklik yapılması doğru değildir. Bu nedenle “mevzuat” ibaresinin “diğer kanunlar” şeklinde değiştirilmesi daha doğru olacaktır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i okutuyorum:

Geçiş Hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunla çıkarılması öngörülen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde çıkarılır.

(2) Bu Kanuna göre düzenlenecek yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Evet Mahmut Bey, buyurun maddeyle ilgili.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Tabii merak ettiniz “Bununla ilgili ne söyleyecek?” diye.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Evelallah bir şey bulursunuz canım, biz merak etmiyoruz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, gerçekten merak ettiniz.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Yok, yok. Bir şey bulursun yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın fakülte arkadaşım sağınızda oturuyor.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Biz de öyleyiz ya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani şimdi, burada “geçiş hükümleri” yazılı Sayın Başkanım, başlık yani, “Geçiş hükümleri” Bu, kanun hazırlama tekniğine aykırı. Ne yazılması lazımdı? Yazılması gereken çok teknik bir şey. Ya “Ek ve Geçici Hükümler” yazılabilirdi veyahut da “Çeşitli ve Son Hükümler” başlığı atılabilirdi. Teknik anlamda mevzuat düzenleme hükümlerine aykırı. Gerçi Kanun Kararlardan solunuzda arkadaşımız oturuyor diye biliyorum ben.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Dilek Hanım, sen ne dersin bir hukukçu olarak?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, anladım da Kanun Kararlar bunu bilir.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hepsine soruyorum, uzmanlara soruyorum.

TBMM HUKUK MÜŞAVİRİ DİLEK KAYA – Zaten 4’üncü bölüm başlığımız “Çeşitli ve Son Hükümler” dolayısıyla bu hüküm bir geçiş hükmü olduğundan ve geçici maddeyle düzenlendiği için...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ - 4’üncü bölümün başlığı “Çeşitli ve Son Hükümler.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nerede 4’üncü başlığın?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – 11’inci maddenin üstü.

TBMM HUKUK MÜŞAVİRİ DİLEK KAYA – Normalde “Gecici ve Son Hükümler” bölüm başlığı olur.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Mahmut ağabey, 2020’nin de modası böyleymiş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Valla bu yani yeni sistemle mi böyle oldu? Sonlarda olurdu bu normalde?

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ - Bunların başından çıkıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, buna özgü de böyle yaptınız?

TBMM HUKUK MÜŞAVİRİ DİLEK KAYA – Yok efendim...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ - Mahmut Bey bitirdiniz değil mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Biz çok teşekkür ediyoruz katkılarının için.

Başka söz isteyen var mı?

Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi burada sadece kısa bir şey dile getireyim. Diyor ki: “...kanuna göre düzenlenecek yönetmelikler yürürlüğe konuluncaya kadar, mevcut yönetmeliklerin bu kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanması...” diyor. Şöyle bir şey: Şimdi, mevcut olan bir kanunu kaldırıyorsunuz.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Doğru.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – E, onun, kanunun devamı olan, o kanunu uygulayan bir yönetmelik var.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ - Evet.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – E, olmayan bir kanunun yönetmeliği nasıl olur ve o nasıl hukuka uygun olacak? Bence bunun bir şekilde düzeltilmesi lazım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Hukuka demiyor, çıkarttığımız kanuna aykırı olmayan hükümleri bu yönetmelik çıkarılan...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teknik anlamda bir sıkıntı olduğunu düşünüyorum yani bu şekilde düşünüyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ - Böyle yazılır bu genelde, öyle biliyorum, değil mi bunun tekniği budur?

TBMM HUKUK MÜŞAVİRİ DİLEK KAYA – Başkanım, mevcut kanunumuz ile bu kanunda örtüşen hükümler var. Örtüşen hükümler olduğu için bazen mevcut yönetmeliklerimizin bazı hükümleri o örtüşen hükümlerle aynı olabiliyor, uygulanmasında sakınca olmayabiliyor. Bunu ifade eden cümle bu ama takdir...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Temelini yok ediyorsunuz yani.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Sözü ustasına verelim, Sayın Kaboğlu buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Çok özür diliyorum Hocam.

Temelini yok ediyorsunuz yani böyle bir şey. Temelini yok ettiğiniz bir şeyin uygulanması bence...

Yani gene sözü Hocama bırakayım.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Peki, Hocamı bir dinleyelim, ben de yanlış bir şey söylemeyeyim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Rica ederim.

Belki bir sözcükte “yürürlükte olan” demek de daha bir şey olabilir, yani “yürürlükten kalkmamış olan” dersek en azından onunla yürürlükten kalkacak demektir. Bu, yani ikinci şeydeki “mevcut olan” yerine “yürürlükteki yönetmeliklerin” demek daha az hatalı.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Buradaki zamir yeterli değil mi Hocam? Bu kanundan kasıt bu artık, şu çıkarttığımız kanun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Evet tabii, tabii.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ- Ben de zamir yeterli diye düşünüyorum.

Peki teşekkür ediyorum, teşekkür ediyorum.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlük maddesi, 17’inci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

Madde 17- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Maddeyle ilgili söz isteyen? Yok.

Önergemiz var.

Önergeyi okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas no.lu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’nin 17’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Öztunç	Erkan Aydın	Ensar Aytekin
Kahramanmaraş	Bursa	Balıkesir
Faruk Sariaslan	Nihat Yeşil	Yaşar Tüzün
Nevşehir	Ankara	Bilecik

“Madde 17 – (1) Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.”

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Gerekçe...

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif metnindeki ifade bozukluğunun giderilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18’nci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 18- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Sermet Bey söz istiyor.

Buyurun Sermet Bey.

SERMET ATAY (Gaziantep) – Evet zor bir süreç, iki günü geçirdik. Emeği geçen tüm milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz; bu kanunu hazırlayan Hilmi Bey’e ve diğer milletvekili arkadaşlara da teşekkür ediyoruz.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçildikten sonra kolluk güçlerimiz, özellikle Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı da İçişleri Bakanlığına bağlanmak suretiyle kolluk sayımız 3’e çıktı. Ülkemizin içinde bulunduğu terör, uyuşturucu vesair suçlar anlamında mücadele etmek kapsamında görevlendirilecek, şehirlerimizin asayişini, güvenliğini sağlayabilecek bekçilerimizin Emniyet teşkilatımıza ve Jandarma teşkilatımıza güç katacağı inancındayız. Biz diğer arkadaşlar gibi onlara şüpheli bakmıyoruz. 21 bin bekçimizin görev almasıyla 2017 yılı ve 2019 yılı arasında meydana gelen asayiş olaylarında gözle görüldü bir azalma olduğunu istatistiklerle görüyoruz. Alınacak 8 bin bekçiyle de geceleri halkımızın, özellikle büyükşehirlerde gece meydana gelen asayiş olayları, hırsızlık olayları, kapkaç olayları veya fuhuş veya uyuşturucu olaylarında bekçilerimizin etkin bir görev alabileceği inancındayız. Bunların yetiştirilmesi, bunların göreve kazandırılması, dağıtımı gibi esasları düzenleyen bu kanun teklifi aslında bir gerekliliktir. Çünkü 1966 yılında yürürlüğe konulan 772 sayılı Kanun yavaş yavaş kapsam dışı kalmış çünkü bu kanunda İl Özel İdaresinden vesair şu anda ortada olmayan birtakım kurumlardan bahsediliyor. Bu anlamda bu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanun Teklifi bir gereklilikti. Bu gereklilik yerine getirildi. Bazı arkadaşlarımız yoğun bir şekilde bekçilerin hangi kanunlara dayanarak adli işlemleri yapacağını söyledi. Birçoğumuz hukukçu, biliyoruz. Bekçimiz, diğer kolluk güçlerimiz gibi yani jandarmamız ve polisimiz gibi, öncelikle Anayasa’mıza bağlıdır. Anayasa’dan sonra amir olan hüküm Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu, Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu. Özellikle iki günden beri yoğun bir şekilde tartışıyoruz. Aslında mevzu uzamasın diye söylemedim, bu Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği, tartıştığımız birçok konuya açıklık getiriyor. Burada aramanın nasıl yapılacağı, hangi şartlarda yapılacağı açıkça ve ayrıntılı bir şekilde dile getiriliyor. Yine aynı şekilde Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği’nin dışında Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu’nun 16’ncı maddesi silah kullanmanın şartlarını açık bir şekilde ortaya koyuyor. Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği, yakalamanın ne şekilde yapılacağını açık ve net bir şekilde ortaya koyuyor. Kaldı ki yapılan bütün işlemlerin hepsi yasal denetime tabidir, yargı denetimine tabidir. Yani burada

ön yargılı bir şekilde üst araması yapılırken kolluk güçlerinin bunu suistimal edeceğini düşünmek veya silah kullanma yetkisini suistimal edeceğini düşünerek yola çıkarsak güvenlik anlamında hiçbir tedbir alamayız.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kanun teklifini destekliyoruz. Emeği geçenlere teşekkür ediyoruz. Yeni bekçilerimize de görevlerinde başarılar diliyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Çok teşekkür ediyorum.

Muhterem Bey, buyurun.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MUHTEREM İNCE – Sayın Başkanım, Sayın Mahmut Tanal’a bir cevap borcumuz vardı, onu tamamlamak istiyorum tamamlanmadan.

15 Temmuz hain darbe girişiminin bastırılmasıyla ilgili kaç kişiye taltif verildiği sorulmuştu. Bu konuda hain darbe girişiminin bastırılmasında emeği geçen personelimizden toplam 177.616 personele taltif verilmiştir. Bunlardan 851’i Meclis Koruma Daire Başkanlığına aittir yani bizzat Mecliste görevlendirilmiş olan personelimizdir. 1.952 kişi de taltif edilen bekçilerimize aittir. Bu rakamları paylaşmak istedim.

Ben iki gündür çok yoğun bir mesaiyle Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’mize destek veren Sayın Başkanımız başta olmak üzere tüm Komisyon üyesi milletvekillerimize ve emeği geçen tüm milletvekillerimize Bakanlığımız adına çok teşekkür ediyorum. Ayrıca huzurlarınızda yine çok büyük destekler sağlayan, kanunu teklif olarak veren Sayın Vekilimize, Hilmi Dülger Vekilimize ve tüm Bakanlık personelimize de huzurlarınızda çok teşekkür ediyorum.

Hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ben çok teşekkür ediyorum.

Maddeyle ilgili 1 önerge var, onu okutuyorum:

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2555) esas no.lu Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi’nin 18’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Öztunç	Erkan Aydın	Ensar Aytekin
Kahramanmaraş	Bursa	Balıkesir
Faruk Sariaslan	Nihat Yeşil	Yaşar Tüzün
Nevşehir	Ankara	Bilecik

“Madde 18 – Bu Kanun hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür.”

BAŞKAN CELALETİN GÜVENÇ – Yaşar Bey, buyurun.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Önergemizin gerekçesini açıklamak üzere söz almış oldum ama kanun teklifinin geneli hakkındaki görüşlerimize bir kez daha değinmek istiyoruz.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bu kanun daha anlaşılabilir, daha uygulanabilir, bekçilerimizin burada başta özlük haklarının daha iyi olabilmesi adına değişik önergeler verdik, değişik düşüncelerimizi söyledik; kanun tekniğine aykırı, Anayasa’ya aykırı olan maddelerde gerekçelerimizi sunduk, önergelerimizi verdik ama maalesef her zaman olduğu gibi Komisyonunda yine kabul edilmedi. Genel Kurulda aynı mahiyette ve benzeri mahiyette yine önergelerimiz olacak. Bizim amacımız, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, bu kanunun daha uygulanabilir, daha anlaşılabilir ve görev yapan arkadaşlarımızın

huzur, sağlık ve mutluluk içerisinde bir görev yapma anlayışından kaynaklanmıştır. Dolayısıyla bugün gerek Komisyon yelerimizin, gerekse sevgili hocamızın, Sayın Tanal'ın, Cumhuriyet Halk Partisine mensup milletvekillerimizin vermiş olduğu mücadele bundan ibarettir. Biz bekçilerimizin görev yapmasına, bekçilerimizin alınmasına, onların bir güvenlik ve asayiş yönünde görevlerini yapmasında hiçbir teredddmz yoktur, karşı da değiliz ama daha uygulanabilir ve anlaşılabilir olması noktasında düşüncelerimizi söyledik, siz de kabul etmediniz. Genel Kurulda bu mücadelemiz devam edecek, hem teknik yasama açısından hem de Anayasa Mahkemesine götürme açısından İ Tüzük'un ve Anayasa'nın bize vermiş olduğu yetkileri sonuna kadar kullanacağımızı belirtir, kanun teklifinin Komisyon aşamasında hayırlı olmasını temenni ederim.

BAşKAN CELALETİN GÜVENÇ – ok teşekkür ediyorum Yaşar Bey.

Buyurun Metanet Bey.

MEHMET METANET ULHANOğLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biz de İYİ PARTİ olarak bu Komisyon alışmamızda fikirlerimizi beyan ettik. Özellikle 6 maddenin dışındaki maddelere çekince de koymadık. Uzun bir süre çalışmamız oldu.

Ben bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum, kanun teklifinin hayırlı olmasını diliyorum. Bizim yapıcı muhalefetimize devam edeceğimizi beyan ediyorum.

BAşKAN CELALETİN GÜVENÇ – Bir kere daha teşekkür ediyorum katkılarınız için.

Zeynel Bey...

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkan.

Biz HDP olarak, Halkların Demokratik Partisi olarak olaylara ilkesel yaklaşıyoruz. Bu anlamda; zgrlk, eşitlik, gvenlik olan politikaların, yasaların hepsinin yanındayız. Bunun da toplumda huzur ve güvenliği sağlayacağını düşünüyoruz. Ama bu yasaya biz ilkesel olarak baştan karşı çıktık, reddettik çünkü bu zgrlk değil, gvenlik bir yasa. Yani sosyal hukuk devleti olmadan bu sorunları da zemeyeceğimizi baştan söyledik, bu anlamda biz bu yasaya karşı çıktık. Genel Kurulda da bu muhalefetimizi devam ettireceğiz.

Teşekkür ederim.

BAşKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ben çok teşekkür ediyorum.

Hilmi Bey, imza sahipleri adına herhalde birkaç cümle edecek.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli yeleri, çok değerli İçişleri Bakanlığımızın Bakan Yardımcısı -meslektaşım, arkadaşım- çok değerli bürokrat arkadaşlarımız; yaklaşık elli dört yıldan beri yürürlükte olan ancak günün ihtiyaçlarına cevap vermekte biraz geri kalan, zorlanan bir kanunu bugün Komisyon aşamasında sizlerin de katkılarıyla, sizlerin de yapıcı eleştirel yaklaşımlarıyla hep birlikte değerlendirip sonuçlandırdık. Bundan sonraki merhale Genel Kurulda çok değerli milletvekillerimizin katkılarıyla kanunlaşmasını beklemek olacaktır.

Burada bu kanun teklifine emek veren, değerli görüşleriyle katkı veren herkese huzurlarınızda teşekkür ediyorum ve kanun teklifimizin memleketimize, milletimize, devletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAşKAN CELALETİN GÜVENÇ – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... nerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, ben de gerçekten tüm partilere, sabırla burada çalışan tüm üyelere, Komisyon üyelerine ve milletvekillerimize, üye olmadığı hâlde gelip katkı sunan bütün arkadaşlarımıza değerli görüşleri için minnettarlığımı sunuyorum; bütün partilere, başkan vekilime, diğer arkadaşlarımıza. Hayırlı olsun.

Teklifin maddelerinin görüşülmesi tamamlandı.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun teklifinin hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum.

Özellikle 1'inci maddede "Çalışma şekillerine ilişkin esasları düzenlemektir." kısmını uzmanlar bilin ki "Çalışmalarına ilişkin usul ve esasları" şeklinde değiştirelim." diyorlar. Onu da kayda geçirerek redaksiyon yetkisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, İç Tüzük'ün 45'inci maddesi gereğince yasa teklifinin Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında Sayın Kadir Aydın, Sayın Mustafa Yel, Sayın Selim Yağcı, Sayın Cemil Yaman ve Sayın Ümit Yılmaz'ın özel sözcüler olarak atanmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun diyorum.

Yaşar Bey, Zeynel Bey, Ahmet Bey bugün Çarşamba, şerh için cuma günü saat iki diyorum.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Başkanım, tutanaklar çıkmadığı için yetişmiyor. Şimdi tutanaklar perşembe çıkacak, hazırlık var.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Ne zaman?

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Tutanaklar yetişmiyor.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Pazartesi...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Pazartesi 14.00'e kadar verelim.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – Pazartesi 11.00 yapalım, sıkışmasın, eğer salı günü düşünülürse...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Pazartesi 11.00 yapalım.

BAŞKAN CELALETTİN GÜVENÇ – 11.00 yapalım ki Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı sıkışmasın.

Teşekkür ediyorum, hoşgörünüze.

Hayırlı uğurlu olsun.

İyi akşamlar diliyorum arkadaşlar.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.31

